Samiske Miriam skal kjempe for urfolks rettigheter på klimatoppmøte

Klima s. 12 - 13

ØKT STØTTE TIL STUDENTER MED BARN

Charlotte (23) mener det likevel er for lite

Nyhet s. 8 - 9

FORSKARINTERVJU:

Slik bruker hjernen beats for å styrkje merksemda di

Debatt s. 16-17

UNIVERSITAS

Norges største studentavis | utgave 23, årgang 75 | www.universitas.no | torsdag 21. oktober 2021

– Hva kunne oslostudenten egentlig fått for en høyskole på Nesna? Kommentar s. 10 - 11

TANNLEGEN BLIR BILLIGERE

Men bare for halvparten av studentene

Nyhet s. 4 - 5

MENINGER

Redaktør: Endre Ugelstad Aas
endreuaas@gmail.com 901 95 375

Nyhetsleder: Live Tronstad
livetronstad@gmail.com 412 81 039

Fotosjef: Sindre Deschington

Desksjef: Sofie Martesdatter Granberg

Nettredaktør: Saga Eline Jonsson Hoff

Følg oss
www.universitas.no
facebook.com/UniversitasOslo
twitter: @universitas_no
instagram: universitas_offisiell

Tips oss
tips@universitas.no

Leder

Studentene glemmes i strømsjokket

Strømmen er usedvanlig dyr om dagen. Det har nok de fleste fått med seg. Høye priser på kontinentet, lave vannmagasiner og lite vind i Norden, har skapt en spent situasjon i Sør-Norge, og det går hardest utover dem som har minst å rutte med. Det merker mange studenter. I flere avisoppslag den siste uken har vi kunnet lese om studenter i iskalde kollektiver, som kvier seg for å skru på varmeovnen. NRK skrev for eksempel onsdag om bergenstudenten Kathrine Wie som forsov seg fordi mobilen hadde streiket i nattekulden. Ennå er det flere uker til kulda virkelig setter inn.

Selv om prisene svinger noe fra uke til uke, synes analytikerne å være samstemte om at strømmen blir kostbar den kommende vinteren. Det var den også i starten av 2021. I februar kunne Universitas skrive om et studentkollektiv på Blindern i Oslo som fikk en strømregning på nesten 7000 kr for årets første måned. Fordelt på fire kom strømmen på 1750 kr per beboer. Med et trangt studentbudsjett, der mesteparten av studiestøtten allerede går til boutgifter, er det vanskelig å se for seg hvordan den gjengse student skal håndtere en slik månedlig utgift mellom november og april. Mens noen vil kunne ta på seg et ekstraskift eller to på deltidsjobben, vil andre måtte støtte seg på foreldrebanken. Hjelp fra det offentlige kan studentene derimot se langt etter.

Har Støre og gjengen allerede glemt at studenter, tross alt, er vanlige folk de også.

For å hjelpe de mest utsatte med strømregningen, har regjeringen varslet at de vil øke bostøtten. For å få bostøtte i Oslo må ikke den månedlige inntekten i husstanden overstige 21 981 kroner. Det gir en årlig bruttoinntekt på 263 772 kr. Bostøtten gjelder imidlertid ikke for studenter (med unntak av de som bor med barn eller mottar uføretrygd). Da er det kanskje nødvendig å påminne regjeringen om at den årlige studiestøtten,126 357 kr, ligger langt under EUs fattigdomsgrense på 247 000 kr. Selv med en ålreit betalt deltidsjobb, skal det altså godt gjøres å ikke faller inn under merkelappen «fattig» om du er en alminnelig student i Norge i dag.

Hvis den nye regjeringen skal ta mandatet sitt om å stille opp for vanlige folk og utjevne forskjeller på alvor, er det høyst på tide at også studentene tas på alvor som en lavinntektsgruppe. De edle lånene fra Lånekassen kan på ingen måte forsvare at studenter faller utenfor i regjeringens krafttiltak mot høye strømregninger. Det må egne, og kraftigere tiltak til for å sikre at studentene ikke faller utenfor i kampen mot strømsjokket. Eller har Støre og gjengen allerede glemt at studenter, tross alt, er vanlige folk de også.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden SiO. Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale, oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: Jone Trovåg
j.v.trovag@universitas.no 99 57 39 67

Annonseansvarlig: Geir Dorp
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadresse: Moltke Moes vei 33

Post: Boks 89 Blindern, 0314 Oslo

Epost: universitas@universitas.no

Nettside: www.universitas.no

Ensomme felleskap

Rekordmange studenter følte seg ensomme under pandemien. Smitteverntiltak regnes å ha skylden. Men ensomheten har vokst i årevis.

Kommentar

Nima Salimi, journalist i Universitas

I 2013 oppga en fjerdedel av studenter at de ofte eller svært ofte var ensomme. I 2018 var andelen nærmere en tredel. Studentene levde i en tid uten smitteverntiltak, men opplevde likevel voksende mangel på sosial kontakt.

Koronarestriksjonene forverret ikke studenttilværelsen for studentene som var ensomme før pandemien. Sosial kontakt manglet de allerede før nedstengingen av samfunnet. At flere studenter ble ensomme under pandemien, ga heller en fellesskapsfølelse. Men nå som samfunnet åpner etter koronadvalen, opphører den. SiOs psykologer får større pågang. Igjen føler studentene at de er alene om å være alene.

Ensomhet hos studenter blir skapt og forsterket både på digitale og fysiske arenaer. Den ene utfordringen er bekreftelsesjaget på sosiale medier. Den andre er den krevende overgangen fra videregående skole til høyere utdanning. Utfordringene er av ulik natur, men det er nødvendig med endringer på begge områder for å gjøre noe med ensomheten blant studenter.

Mens studentene blir mer ensomme, vever digitaliseringen oss tettere sammen. Dette har sine positive sider. Den digitale interaksjonen er mer effektiv og tilgjengelig enn den fysiske. Du kan sende en melding til en medstudent med noen tastetrykk, og forvente å få svar innen kort tid. Dessuten kan du oppdatere andre, som du savner kontakt med, om at du synger karaoke med venner. Ett bilde, én publiseringsknapp, så kan alle du vil oppdatere se deg.

Men digitaliseringen er ikke bare smilefjes. Der interaksjonen blir mer effektiv, risikerer studentene å miste fysisk nærvær. Der interaksjonen blir mer tilgjengelig, risikerer studentene et bekreftelsesjag. Man publiserer utelukkende glansbilder på sosiale medier, selv om de ikke gir en ærlig fremstilling av eget liv. For eksempel fungerer bildet av at du synger karaoke som en bekreftelse på at du er sosial. Men når du publiserer det, spiller du domino med andres ensomhet. Det gir en annen person behov for å publisere noe selv for å bevise at de er sosiale, som gir en tredje person behov for å publisere noe videre. Du er fornøyd, men brikkene faller etter deg. Til slutt er det noen som sitter og ser på andres bilder, men selv ikke har noe å publisere, og føler seg ensom.

Overgangen fra den strukturerte videregående skolen til høyere utdanning kan påvirke alle studenter. Høyskolene og universitetene er større og gir mer frihet.

Mens det på vgs er jevnlige vurderinger og obligatorisk oppmøte, er det hovedsakelig slutteksamener og frivillige forelesninger på høyere utdanning. Mens det på vgs er klassefellesskap, kan det være hundrevis av medstudenter på høyere utdanning. Mens vi fra barneskolen av lulles inn i et skolevesen som strukturerer og tar vare på oss, så skal skolens rammer omsider smuldre, og vi bli nødt til å tenke sjæl.

Overgangen til høyere utdanning har imidlertid positive sider. Etter vgs forventes det at man klarer å tenke og handle selv. Kunne lage egen timeplan, finne sosiale arrangementer og lese til exphil når man synes det passer. Man skal temme friheten man får, for å utrette det man selv ønsker. Klarer man det, kan man slå seg på brystet. Man har modnet, blitt selvstendig.

Arkivaren

studietid

Kald mote

FOTO: AUDUN HALAAS

Du trenger ikke fryse for å være trendy. Ull er in.

side 18 og 19

Nei, det er ikke snakk om drømmen din om Oslos utesteder fredag kveld. Det var fra «Bra Pris» på Frederikke-plassen i 1988. Køen forsvant etter kiosken gjennomgikk store omveltninger: Plutselig skulle kundene selv hente varene de vil kjøpe i hyllene: Reformerende! Kan jeg be om reversering? Jeg vil heller chille i køen, høre på podkast og utsette lesinga.

Universitas onsdag 27. januar 1988

Høsten nærmer seg med stormskritt og det samme gjør kuldegradene. Men hva skal du ha på deg? Det undersøkte Universitas i 2003, og heldigvis for Oslostudenten kunne ekspertene betrygge med at ull er in. Jeg pleier stort sett å styre unna y2k-stilen, men dersom ull var in i 2003: Er det ut nå? Jeg vil uansett aldri gi opp den egenstrikka islender som den HF-gutten jeg er.

Universitas onsdag 15. januar 2003

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Men selv om selvstendighet er en nyttig egenskap, er mennesker avhengige av fellesskap. I møtet med store og frie utdanningsinstitusjoner, kan studenter bli desorienterte. For eksempel er det noen studenter som ikke forsøker å lage kollokviegrupper, fordi de frykter avvisning. Den selvstendige tilværelsen gir studenten ansvar for seg selv, men med frykt for hva som kan gå galt, så kan man la være å bli del av studentfellesskapet.

En måte å kontre ensomheten blant studenter, er med større bevissthet rundt sosiale medier. Om vi fra barnsben av lærer at digitale kommunikasjonsplattformer ikke er fullgode erstattere for fysisk kontakt, så vil skjermen kunne få en mindre rolle i kontakten vår med hverandre. Da vil vi også forstå at vi bør gi en ærligere fremstilling av oss selv på nett, slik at bildedelingstjenestene ikke går fra å være sunne midler for å holde kontakt, til å utløse usunne bekreftelsesjag.

Ensomhet motvirkes også ved at høyere utdanningsinstitusjoner tar en aktiv rolle for å lage studentfellesskap. For å inkludere studenter som ellers ikke ville deltatt, kan forelesere lage frivillige kollokviegrupper og gjøre noen forelesninger og seminarer obligatoriske. Utover det faglige, kan man lage sosiale arrangementer for studentene på de ulike studieretningene. Til forskjell fra arrangementer for alle studenter, vil mindre sammenkomster sette tydeligere rammer for studentfellesskapet og senke terskelen for å bli kjent med andre.

Ensomheten blant studenter er sammensatt av det som skjer på både digitale og fysiske arenaer. Derfor bør ikke antallet ensomme studenter under pandemien redusere debatten til å handle om koronarestriksjoner. Studentene var allerede rekordensomme før korona. Så mens verden åpner opp igjen etter nedstenging, vil studenttilværelsen fortsette å være ensom for mange.

debatt@universitas.no

Historiske skråblikk av Live «Lusker'n» Tronstad

...n minutter...

...øen er vekk!

...ne foran ...kiosken er histo- ...is har brukt ca. ...oner på å gjøre ...en tidsriktig selv- ...iosk. ...e kø og bedre ar- ...d. Før sprang vi ...-yo i den lange ...nen av en kiosk ...m køen bare vok- ...te, forteller en be- ...tyer Eli Laumann ...g får medhold av ...Gry Nupen. ...kjøper folk mer? ...msetningen økte ...usen pr. dag etter ...n i jula. Foran en ...skylapper og kjø-

per bare det som ligger nærmest nesa. Nå ligger varene bedre presentert, så det er vanskeligere å gå forbi alle fristelsene. Smart, hva?

— Dere er ikke redd for at folk skal stjele?

— Nei, jeg tror godt om folk, avslutter Eli Laumann Olaussen, som liker alt bortsett fra svenske penger i betaling. Da må hun nemlig veksle selv.

Bra Pris direktør Per Nagy er kjempefornøyd med omleggingen.

— Før løp betjeningen, nå løper kundene, sier han.

HENRIK WIIG

Øyeblikket

av **Mina B. Ræge**

Pusete eksamenstid: Nabokatten spiste leksene mine

UNIVERSITAS

TIPS OSS:

tips@univerisitas.no

UTTEGNERE:

Emilie Waldal
Sivert Bjelland Sevatdal
Sofie Martesdatter Granberg

DESKJOURNALIST:

Amanda Schøyen
Anna Krokene

KORREKTURSJEF:

Harald Nordbø

Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

NYHET

nyhetsredaktør: **Live Tronstad**
livetronstad@gmail.com 412 81 039

Dyrt glis: Regjeringen vil at tannlege skal bli billigere for alle under 25 år. Det tilsvarer halvparten av studentmassen.

Frykter tannproblemer vil forfølge studenter

Tannlegeregningen svir i lommeboka til den gjengse student. Det vil den nye regjeringen endre på – men bare for halvparten.

Tannlegepriser

tekst Tord Magnus Håland Dyrkorn og Agnes Helleberg
foto Aurora Ytreberg Meløe og Sindre Deschington

– Jeg gikk jo alltid til tannlege da jeg var yngre. Man ble innkalt jevnlig, så da var man jo der fast én gang i året.

Tannlegebesøkene har blitt sjeldnere med tiden for Marie Haugan (23), som studerer organisasjon, ledelse og arbeid ved Universitetet i Oslo (UiO).

Ved fylte 21 år møter man ingen nåde når man skal gjøre opp for seg hos tannlegen. Med dagens ordning er det kun barn opp til 18 som får gratis offentlig tannbehandling, mens 19- og 20-åringer betaler 25 prosent av egen lomme. Det offentlige betaler resten.

Eldre studenter er dermed overlatt til behandlingen deres egen lommebok kan dekke.

Nå kan imidlertid dagene hvor flere studenter utsetter tannlegesjekken snart være over – for noen. Den nye regjeringen har nemlig varslet at de ønsker å innføre halv pris på tannlegebehandling for unge mellom 22 og 25, mens det for unge opp til og med 21 skal være gratis.

– Dette er veldig positivt, sier Tuva Todnem Lund, leder av Norsk studentorganisasjon (NSO).

Likevel er ikke gleden fullendt. Hun mener at rabattordningene burde gjelde for alle studenter, ikke bare de som er under 25. Ifølge tall fra Statistisk sentralbyrå fra 2016 var halvparten av norske studenter 25 år eller eldre.

– Langt ifra alle studenter er under 25, så vi skulle gjerne sett regjeringen utvide dette tilbudet, sier hun og understreker at NSO i utgangspunktet mener at tannhelsetjenesten bør inn i den ordinære, offentlige helsetjenesten, sier NSO-lederen.

Utsatte tannlegebesøket

Haugan forklarer at hun selv aldri har hatt noen store plager i tennene. Hun hadde likevel bestemt seg for at det var lurt å oppsøke tannlegen for en sjekk etter hun ble voksen. Men det gikk flere år uten at hun undersøkte helsetilstanden i egne munnhule.

– Jeg har nok kviet meg litt over at det er så dyrt. Selv om det også har gått litt i glemmeboken, så har jeg kviet meg over prisen, sier hun og legger til at hun har slitt med å finne et rimelig tilbud for studenter.

Da hun selv skulle oppsøke tannlege for en standardundersøkelse ønsket

Kritisk: Student Marie Haugan (23) syns tannlegetjenester er for dyrt

hun å undersøke om det fantes et godt studenttilbud for henne, også blant private bedrifter. Da hun senere fikk beskjed om at hun måtte trekke to visdomstenner mente klinikken at hun måtte punge ut med mer enn 11.000 kroner ifølge henne selv.

– Jeg syntes det hørtes helt useriøst dyrt ut. Spesielt når en annen klinikk tilbydde seg å gjøre det for under halvparten, sier Haugan.

Skrekkhistoriene er mange, og Haugan er langt fra den eneste studenten som har latt være å dra til tannlegen. Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (Shot) fra 2018 viser at kun 27 prosent av de spurte oppsøker tannlege årlig. Den samme undersøkelsen viser også en markant reduksjon fra tidligere år.

Dekan ved Det odontologiske fakultet ved UiO, Tiril Willumsen, er ikke overrasket.

– Vi vet at en del unge voksne faller ut av tannhelsebehandlingen. Det kan nok ha med kostnader å gjøre, sier hun i et telefonintervju med Universitas.

– Studenter har jo hatt gratis tannlege hele barndommen, helt frem til man blir studenter. Det er en brå overgang å gå fra å få det 100 prosent dekket til å betale full pris, sier hun.

Mener studenter er utsatt

Willumsen mener studenters tannhelse generelt sett er relativt god. Hun understreker likevel at unge er en utsatt gruppe, spesielt på grunn av at tannsykdommer, som ikke blir fanget opp, blir verre med tiden og vanskeligere å behandle.

– Vi vet at 70 prosent har hatt sykdommer i tennene på et tidspunkt. Om noe oppstår i studietiden, er det alltid en risiko for at dette utvikler seg. Man skyver rett og slett på problemet, sier hun og fortsetter:

– Nesten alle andre steder på kroppen vil skader leges med tiden, men på tennene skjer det motsatte. Hull blir større og problemer utvikler seg. Og problemene blir med inn i 30-årene og videre.

Kollega Carl Hjortsjö, leder ved institutt for klinisk odontologi ved UiO støtter Willumsen og mener at studenter, som alle, burde få tennene sine undersøkt jevnlig.

– Det er veldig individuelt hvor ofte man bør få sjekket tennene sine, og det kommer an på behandlingsbehovet. Men man burde gå og få en undersøkelse i snitt én gang hver 12. til 18. måned, sier Hjortsjö.

Willumsen er klar på at hun mener det bør være en subsidiering for unge i overgangsfasen fra gratis tannhelsetilbud til man må betale full pris.

– Nå ser det heldigvis ut som at regjeringen går rett vei med dette, sier hun.

– Ekstremt for

At regjeringa nå vil ta en større del av tannlegeregningen for unge mener også student Marie Haugan er bra.

– Det er jeg ekstremt for, sier hun.

Men når tiltaket vil være klart, er fortsatt for tidlig å si. I en e-post understreker statssekretær i helse- og omsorgsdepartementet, Karl Kristian Bekeng, at den nye regjeringen kommer til å satse på tannhelse.

På spørsmål fra Universitas om når studenter kan vente seg billigere tannhelsetjenester sier han at regjeringen må komme tilbake til det.

universitas@universitas.no

Dynamisk duo: Carl Hjortsjö og Tiril Willumsen ved det odontologiske fakultet mener det er bekymringsverdige at mange unge faller ut av tannhelsebehandlingen.

SiO er ikke nødvendigvis billigst

Er du villig til å surfe mellom tannleger? Det kan du spare på dersom du pusser godt.

Tannhelse

tekst Tord Magnus Håland Dyrkorn og Live Tronstad

Universitas har gjennomført en kartlegging av ni tilfeldige, private tannklinikker i Oslo med studentrabatt. Den viser at det er langt fra klarhet i hvor mye en student kan vente seg å måtte punge ut med, verken for undersøkelse eller behandling, i dag. Flere klinikker opererer med diverse pristillegg som ikke opplyses om uten forespørsel. Dette kan gjøre at en vanlig standardundersøkelse hos tannlegen blir dyrere enn først antatt.

Studentsamskipnaden SiO tilbyr en av Oslostudentenes go-to tannlegetjenester. Klinikken behandler utelukkende studenter – omtrent 4900 av dem i året.

Men selv om SiO er blant de billigste på behandlinger av sykdommer og skader på tennene, viser kartleggingen at det finnes noen billigere alternativer.

«Det er stor konkurranse i tannlegemarkedet og det er riktig at enkelte tilbyr standardundersøkelse til litt lavere pris enn SiO», skriver Trond Morten Trondsen, direktør i SiO Helse, til Universitas i en e-post.

SiO tar per dags dato 690 kroner for en standardundersøkelse. Flere private klinikker tilbyr dette for under 500 kroner, og enkelte for mellom 300 og 400 kroner, gjennom kampanjetilbud. Om man er student med god tannhelse, og kun har behov for årlige kontroller, er det altså fullt mulig å spare penger på å surfe mellom private klinikker.

«Jeg pleier å si at selve undersøkelsen er det mulig å få billigere hos andre, men vi skal være rimeligere på mer omfattende tannbehandlinger», skriver Trondsen.

Samskipnaden opplyser at de gjennomfører omtrent 3500 standardundersøkelser i et normalår.

Trondsen opplyser at Sio sammenligner seg med offentlige tilbud og andre samskipnader når de setter prisen.

«At det er flere tannklinikker i Oslo som tilbyr lave priser for studentene mener vi er utelukkende positivt», understreker han.

Universitas har ikke gjort en omfattende kartlegging av priser på mer omfattende behandlinger. *Universitas har også snakket med studentpolitikere om hva de syns om SiOs tannlegepriser. Les deres meninger i nettutgaven av denne saken på universitas.no*

universitas@universitas.no

Universitas' kartlegging av tannlegepriser

+ Universitas har kartlagt prisen for en standard undersøkelse eller rutinekontroll hos tannlegen, hos ti ulike tilbydere i byen, inkludert SiO. Universitas har vært i kontakt med klinikkene over telefon.

+ Sio tar 690 kroner for en slik undersøkelse.

+ I gjennomsnitt tar de andre tilbyderne 592 kroner for en lignende undersøkelse med åpnings- eller kampanjetilbud. Den faste prisen for studenter er etter første gang i gjennomsnitt 719 kroner.

+ Tilbyderne Universitas har sjekket prisene hos er Stortingsgaten tannlegeklinikk, Blid, Tannlegene i Bogstadveien, St. Olavs plass tannlegeklinikk, Smil tannlegesenter, Christiania tannlegesenter, Thorsov tannlegesenter, Oslo Tannlegene [sic.] og Nydalen tannlegesenter.

+ Merk at dersom sykdom eller annen skade på tennene blir oppdaget under en rutinekontroll, vil man bli innkalt til samme tannlege for videre behandling.

Samlet troppene: Henrik Vincent Fiske Vassal leder studentpuben med flest frivillige i hovedstaden.

Kjellerpuben har over 300 frivillige – Forklaringen er enkel, ifølge dem

– U1 er det kuleste stedet på Blindern, sier foreningslederen.

Studentfrivillighet

tekst Victoria Bergundhaugen
foto Sara Aarøen Lien

Universitas har tidligere omtalt den manglende studentfrivilligheten i kjølvannet av pandemien. Kjellerpuben ved Humanistisk fakultet (HF) på UiO, Uglebo, hadde kun 15 frivillige for to uker siden. Men et steinkast unna, på Samfunnsvitenskapelig fakultetet (SV) ved Universitetet i Oslo, er historien en helt annen.

Leder av Samfunnsvitenskapelig fakultetsforening (SVFF) Henrik Vincent Fiske Vassal opplyser at på kjellerpuben U1 er det over 300 frivillige dette semesteret. Hans forklaring er enkel:

– U1 er det kuleste stedet på Blindern. Vi er den kuleste kjellerpuben, stadfester han.

Har jobbet hardt

Universitas har kontaktet alle studentkjellerne i Oslo og spurt hvor mange frivillige de har i dag. Egenrapporteringen fra kjellerne som har besvart Universitas' henvendelse viser at U1 er den mest populære blant frivillige, med omtrent 300 frivillige dette semesteret. Neste på lista er Realistforeningen med omlag 150 frivillige dette semesteret. Uglebo havner nederst på lista.

På spørsmål om hvordan det har seg at forskjellen er så stor mellom U1 og Blindern-naboen Uglebo mener SVFF-leder Vassal at det er et sammensatt bilde.

– Vi har alltid hatt flere frivillige enn Uglebo. Vi har opparbeidet oss gode rutiner før korona, og når korona kom så hadde vi en digital tilstedeværelse i tillegg til at vi jobbet hardt sammen med fadderordningen slik at vi fikk inn nok frivillige, sier han.

Vassal mener også at lokasjon og størrelse kan ha betydning for frivilligheten, særlig med hensyn til naboen på Blindern.

– Uglebo er jo mye mindre, både fysisk og med antall frivillige, sier han og legger til:

– Studentene på humanistisk fakultet er jo også mer spredt rundt på campus enn studentene på SV.

Det er ikke nødvendigvis slik at en fra Uglebo, eller for eksempel Escape, ville trivdes like godt på U1 som på sin egen kjeller

Asa-Jane Stuart-Campbell, styreleder på Uglebo

– Veldig subjektivt

Styreleder på Uglebo Asa-Jane Stuart-Campbell tror Vassal har et poeng med hensyn til at studentene som sokner til kjellerpuben hennes er mer spredt rundt på universitetet. Det tror også hun kan ha påvirket frivilligheten.

«SV har en tendens til å ha mye større grupper. HF-studenter er mer strødd rundt Blindern», skriver hun til Universitas.

At U1 er det kuleste stedet på Blindern stiller hun derimot spørsmål ved.

«Dette er veldig subjektivt – hver kjellerpub har eget miljø og kultur, og det er ikke nødvendigvis slik at en fra Uglebo, eller for eksempel Escape, ville trivdes like godt på U1 som på sin egen kjeller», skriver hun.

Hun vil likevel berømme U1 for innsatsen deres, og at de fortjente å bli kåret til årets forening av SiO i for studieåret 2020/2021.

universitas@universitas.no

Frivillige på studentkjellere dette semesteret:

Universitas har spurt de ulike kjellerpubene på Oslos læresteder hvor mange frivillige de har i dag. Dette opplyser de til oss:

+ U1: ca. 300
+ Uglebo: ca. 20
+ RF-kjelleren: ca.150
+ Escape: 138
+ Samfunnet Bislet: ca. 50–60
+ Kjellern: 62

Disse kjellerpubene har ikke svart på Universitas' henvendelse: Kroa og Frokostkjelleren.

Sosiale NIH og Hvelvet Studentpub holder ikke åpent dette semesteret.

Ekspertens beste råd mot forkjølelse

Snufsete studenter kan droppe hostesaften og overdosen på c-vitamin, ifølge immunolog.

Atsjooo

tekst Live Tronstad

Høstsesongen byr ikke bare på røde løvblader, tykke ullgensere og en noe etterlengtet god samvittighet for å bare bli inne: Forkjølelsesvirusene går sin vante gang gjennom befolkningen. Kanskje enda mer enn før.

– Det spesielle i år er at vi har hatt så god avstand til hverandre i land tid. Så forkjølelsessesongen i fjor, var jo på nærmest null, sier Anne Spurkland, professor i immunologi ved Universitetet i Oslo.

Hun forklarer at det typiske høstværet fører til tørrere luft og mer innetid for folk flest. Da blir slimhinnene mer tørre og mottakelig for virus. Men spredningen ble i fjor begrenset, fordi vi ikke var så tett på hverandre som i en verden uten pandemi.

– Nå er to år gått siden sist gang vi hadde en slik forkjølelsesbølge. Det betyr at flere vil være forkjølet og flere vil få influensa i år, fordi vi er mer mottakelige enn vanlig, sier Spurkland.

– Prøv å ha det hyggelig

For å unngå å bli syk mener professoren at vi alle bør har lært oss gode vaner i løpet av det siste halvannet året: Ha god håndhygiene og host i armkroken – og det er kanskje lurt å bli hjemme om du er syk.

– Det er fortsatt dårlig stil å gå ut i verden med forkjølelsessymptomer. Da er det bedre å være hjemme et par dager til, sier Spurkland.

Hvis skaden allerede har skjedd, mener Spurkland det viktigste er å akseptere at man er syk.

– Det er viktig å respektere kroppens signaler. Man må kanskje ikke på Sats likevel. Ta heller og sitt i sofaen og les en bok. Prøv å ha det hyggelig. Drikk te! sier hun.

Selv om onkelen eller bestemoren din har et finurlig triks de lover tar knekken på forkjølelsen, så stemmer nok ikke det, ifølge Spurkland.

– Det finnes ikke noen ordentlig hostemedisin som faktisk hjelper egentlig. Å ta masse c-vitaminer hjelper hvert fall ikke noe.

Ekspertens beste tips

Immunologi-professoren blir selv forkjølet en gang i sesongen forteller hun. Hun sverger til et råd.

– Jeg er veldig glad i nesedråper. Hvis man ikke får pustet gjennom nesen om natten, da blir man dårlig. Så en flaske nesedråper og bruke den noen dager, er et godt råd.

Samtidig advarer hun mot å bli for glad i dråpene.

– *Har du noen «fun facts» om forkjølelse?*

– Det finnes 100 forskjellige forkjølelsesvirus, som ikke klinisk kan skilles fra hverandre. Det er forbløffende mange virus som gir de samme symptomene, som gjør det umulig å utvikle en vaksine for eksempel, sier hun.

– Det er også en slags syklus i nesen, som blir særlig tydelig når man er forkjølet. Man *switcher* mellom hvilket nesebor som er mest tett i løpet av dagen – en slags avlastning.

– *Hvorfor det?*

– Nei, si det. Det er jo sånn med kroppen noen ganger. For eksempel ved blodfylling av penis går også litt i bølger. Den er stiv om morgenen, men ikke seinere på dagen. Det styres av nerveimpulser, litt som med nesa.

universitas@universitas.no

Minoritetskvote fylt opp på Oslomet

Det ble den ikke i fjor. Om tiltaket fungerer for den enkelte er usikkert.

Minoritetskvote

tekst Alida de Lange D'Agostino

I forrige utgave av Universitas kunne man lese om psykologstudent Grace Tabea Tenga, som mener man må utdanne et større mangfold av psykologer, for at det skal bli lettere for minoritetspersoner å oppsøke hjelp. På UiO er det tilsynelatende ingen minoritetskvote i sikte, men ved journalistikk-studiet på Oslomet finnes det allerede. Inntil fem studieplasser er reservert for søkere med minoritetsbakgrunn, og i år er alle plassene er fylt opp.

Det ble den ikke i fjor. Én av plassene ble ikke fylt.

– Vi har slitt med å fylle kvoten, og da har det blitt diskutert å fjerne den, sa Anders Graver Knudsen, som er førstelektor i journalistikk ved Oslomet, til Universitas i fjor høst.

I år er det andre boller. Fem fikk tilbud i kvoten, og én stod på venteliste.

«Vi er prinsipielt positive til ordninger som bidrar til å øke mangfold på fagfeltene våre, men jobber også med å lage en strategi for andre måter å få til dette, i tillegg til kvotering», skriver Anne Hege Simonsen, leder ved institutt for journalistikk og mediefag på Oslomet, i en e-post til Universitas.

På spørsmål om hvorvidt minoritetskvoten fungerer, skriver Simonsen følgende:

«I den daglige undervisningen vet vi ikke hvem som er kvotert inn og hvem som ikke er det, derfor er det vanskelig å vite sikkert hvordan ordningen fungerer for den enkelte. Fordelen med denne måten å gjøre det på er at det ikke blir noen forskjellsbehandling av kvoterte og ikke-kvoterte.»

Oslomet melder også om at det ikke er en stor endring på antall søkere fra i fjor. I 2020 var det totalt tolv som var kvalifisert i kvoten, og i 2021 var det 14. Tallmessig er det lite endringer fra år til år. Poengsummene til de som fikk tilbud om plass, er tilnærmet det samme.

universitas@universitas.no

Tilbudsguiden

AVIS

Da Dagsavisen

Grubbegata 6
Oslo

dagsavisen@kundesenter.com
www.dagsavisen.no
Tlf: 22 99 80 50

50 % studentrabatt på Dagsavisen

MORGENBLADET

50 % studentrabatt på Morgenbladet

Bestill her:
www.morgenbladet.no/student

Kontakt oss:
abo@morgenbladet.no
23 36 05 00

www.morgenbladet.no

EVENT.

DJ BOOKING NORGE AS 123LYD.NO

DJ Booking Norge AS
Hasleveien 28A
0571 Oslo

djb@djb.no
Tlf: 90 53 29 29
DJ og artister: www.djb.no
Lyd og lys: www.123lyd.no

10% studentrabatt på leie av lyd- og lysprodukter fra 123lyd.no

DJ til ditt studentparty/samling fra djb.no

Spesialsydde løsninger som passer ditt budsjett.

FORENINGER

LEGE

MASSASJE

MAT

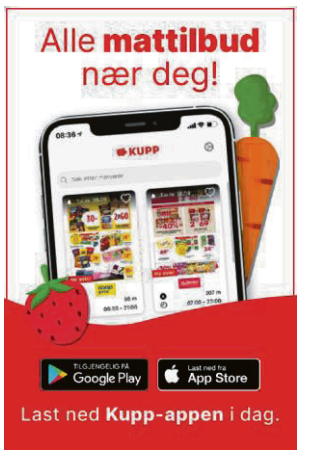

TANNLEGE

TANNLEGENE I BOGSTADVEIEN 51

Kr 450,- Undersøkelse med to røntgenbilder og lett rens.

20% rabatt på fyllingsterapi.

20% rabatt på fjerning av visdomstenner.

20% rabatt på rotfyllinger.

*Studentrabatt gjelder ikke implantater, tannlekniske utgifter, og estetisk behandling

For timebestilling:
www.tb51.no
22 46 42 89
post@tb51.no

REGJERINGEN VIL GI MER I STUDIESTØTTE TIL STUDENTER M

Studentmor Charlotte (23)

15 lapper mer: Dersom regjeringen holder sitt ord vil heltidsstudenten Charlotte Hjort og ektemannen Jesper få 15.000 kroner mer å rutte med i året.

Regjeringen vil gi heltidsstudenter med barn under 16 år studiestøtte året rundt. Man er likevel avhengig av to inntekter, mener studentmor.

Studiestøtte

tekst Elena Berg Hansen
foto Sara Aarøen Lien

Charlotte Hjort (23) er en av studentene som den nye regjeringa vil gi studiestøtte til hele året. Hun er nemlig blant 13 000 heltidsstudenter i Norge med barn.

Det er i Hurdalsplattformen regjeringen har stadfestet lovnaden om økt studiestøtte til heltidsstudenter med barn under 16 år. Hjort får i dag utbetalt 15.000 kroner i måneden fra Lånekassen, 11 måneder i året. Dersom regjeringa holder sitt ord kan hun vente å få 15 lapper ekstra i året i løpet av de neste fire årene.

Trenger stabil inntekt

Hjort tar en master i Japanstudier ved Universitetet i Oslo, men har bosatt seg på Hamar. Universitas møter henne sammen med ektemannen Jesper Hjort (22), lille Pauline på 8 måneder og den tidligere fosterkatten Frøya på tolv måneder.

– Vi var klare for barn da vi kom hjem fra utveksling. Jeg fra Japan og Jesper Tanzania. Da fikk vi henne med en gang, forklarer Charlotte og smiler til datteren som sitter rolig på fanget hennes.

– Jeg hadde veldig lyst på barn, og når man er i et stabilt forhold og har vært det i syv år, da tenker man vel at det går bra.

Paret er samkjørte på at de ønsker flere barn, men det må nok vente noen år. Økonomien må strekke til, gjennom en stabil inntekt. Det er ikke bare-bare når én av to lever på studiestøtte.

Studiestøtten strekker ikke til

Familien Hjort er sparsommelige. De bruker tøybleier, kjører elbil og handler én gang i uka, men de er likevel avhengig av sparepenger i banken. Slik studiestøtten til Hjort er i dag strekker den ikke til, men hun understreker at alle monner drar. Hjorts partner var inntil nylig arbeidsledig. Det gjorde situasjonen ekstra utfordrende.

– *Vil det hjelpe på å få en måned ekstra fra Lånekassen?*

– Ja, klart, men vi bruker mer enn 15.000 i måneden. Bare husleia er på 9500 kroner uten strøm. Man er avhengig av å ha to inntekter om man er student med barn, mener hun.

– *Så du tror ikke man kan være heltidsstudent med barn og bare overleve på Lånekassen?*

– Nei, det kan jeg ikke se for meg. Ikke i Oslo hvert fall, spesielt med tanke på boligpriser. Vi flyttet til Hamar så Pauline kunne få eget soverom. Tidligere har vi bodd i familiebolig på Kringsjå studentby. Det var billigere, men mye mindre, forklarer Charlotte.

Hun peker på at det er mange uforutsette kostnader som kan tømme lommeboken.

Man er avhengig av å ha to inntekter om man er student med barn

Charlotte Hjort, heltidsstudent i mammapermisjon

– Det første leveåret til barnet kan være veldig billig, men så fort det skjer en uforutsett ting så vil det i praksis ikke gå. Man trenger et sikkerhetsnett.

– For svak satsning

Universitas har ikke lykkes i å få en kommentar fra forskningsog høyere utdanningsminister Ola Borten Moe vedrørende når tiltaket vil tre i kraft. Det må han komme tilbake til etter han er ferdig med budsjettarbeidet, opplyser Kunnskapsdepartementet.

Opposisjonen på Stortinget har derimot tid til en prat med studentavisa. De er samstemte om at tiltaket må på plass.

Utdanningspolitisk talsper-

MED BARN

mener det ikke strekker til

son i Sosialistisk Venstreparti (SV) Freddy Andre Øvstegård forteller på telefon til Universitas at han er enig i at studiestøtten til studenter er for lav.

– Det er gledelig at regjeringen ønsker å gi økonomisk trygghet til studenter med barn hele året, likevel er det en altfor svak satsing på studiestøtte.

Han mener at også studentkravet om en generell heving av studiestøtten til 1,5 ganger grunnbeløpet i folketrygden burde vært sikret i den ferske regjeringsplattformen.

Mener samfunnet vinner

Det er konsensus langs den politiske aksen. Kari Anne Jønnes (H), som også sitter i utdannings- og forskningskomiteen på Stortinget, er positiv:

«Jeg mener at det å legge bedre til rette for at flere kan studere uavhengig av alder, jobb- og familiesituasjon er veldig viktig», skriver hun i en e-post.

Hun mener samfunnet vinner på gode støtteordninger for studenter med barn.

«En styrking av støtteordningene for studenter med barn og bedre tilrettelegging av utdanningene håper jeg kan bidra til at flere velger å kombinere det å starte familielivet med å fullføre studiene. Det kommer både den enkelte, arbeidslivet og samfunnet til gode», skriver Jønnes.

Krever mye oppmerksomhet

Tilbake på Hamar har Pauline krabbet seg bort til lekehjørnet hun har i stuen. Hun klimprer på et lite piano og kaster rundt seg med kosebamser. Moren sitter ved siden av og prøver å holde tritt med energinivået til datteren.

– Dette semesteret er jeg i familiepermisjon, men universitetet lar meg ta fag uansett, forklarer Charlotte mens hun rydder opp etter datteren.

Hun sier det gikk greit å studere forrige semester, men at barnet nå krever mer oppmerksomhet.

– Nyfødte sover mye den første tiden, men nå er hverdagen bare kaos. Forrige semester studerte jeg i perioder hele dagen, sier hun.

Familielivet i kombinasjon med studier kan være utfordrende, og det vil ikke en 12-måneders studiestøtte umiddelbart løse. Med forhåpentligvis mer penger på bok og to inntekter i husholdningen, satser hun på at tiden fremover kan bli enklere økonomisk.

universitas@universitas.no

Dette får heltidsstudenter med barn under 16 år fra Lånekassen i dag

+ Muligheten til å få omgjort basislån og skolepengelån til stipend i inntil 49 uker. Basislån er inneværende studieår på 126.357 kroner.

+ Barnestipend: Studenter som har barn under 16 år, kan få ekstra stipend. Har de flere barn, får de mer stipend. Barnestipendet blir behovsprøvd – det betyr at beløpet blir mindre hvis familien har inntekt eller formue over grensene i forskriften.

+ Tilleggslån: Studenter med barn under 16 år, kan låne inntil 51.150 kroner ekstra i året, med et tak på 102.300 kroner til sammen. Inntekt og formue har ingen betydning for om en kan få tilleggslån.

Kilde: Lånekassen

Fremtiden: UiO-studenten Charlotte Hjort, Jesper Hjort og datteren Pauline har bosatt seg på Hamar.

Tar tid: Det blir ikke like mye tid til masteren for Charlotte Hjort, som for studenter ellers.

Bilde: te

UNIVERSITAS
torsdag 21. oktober 2021

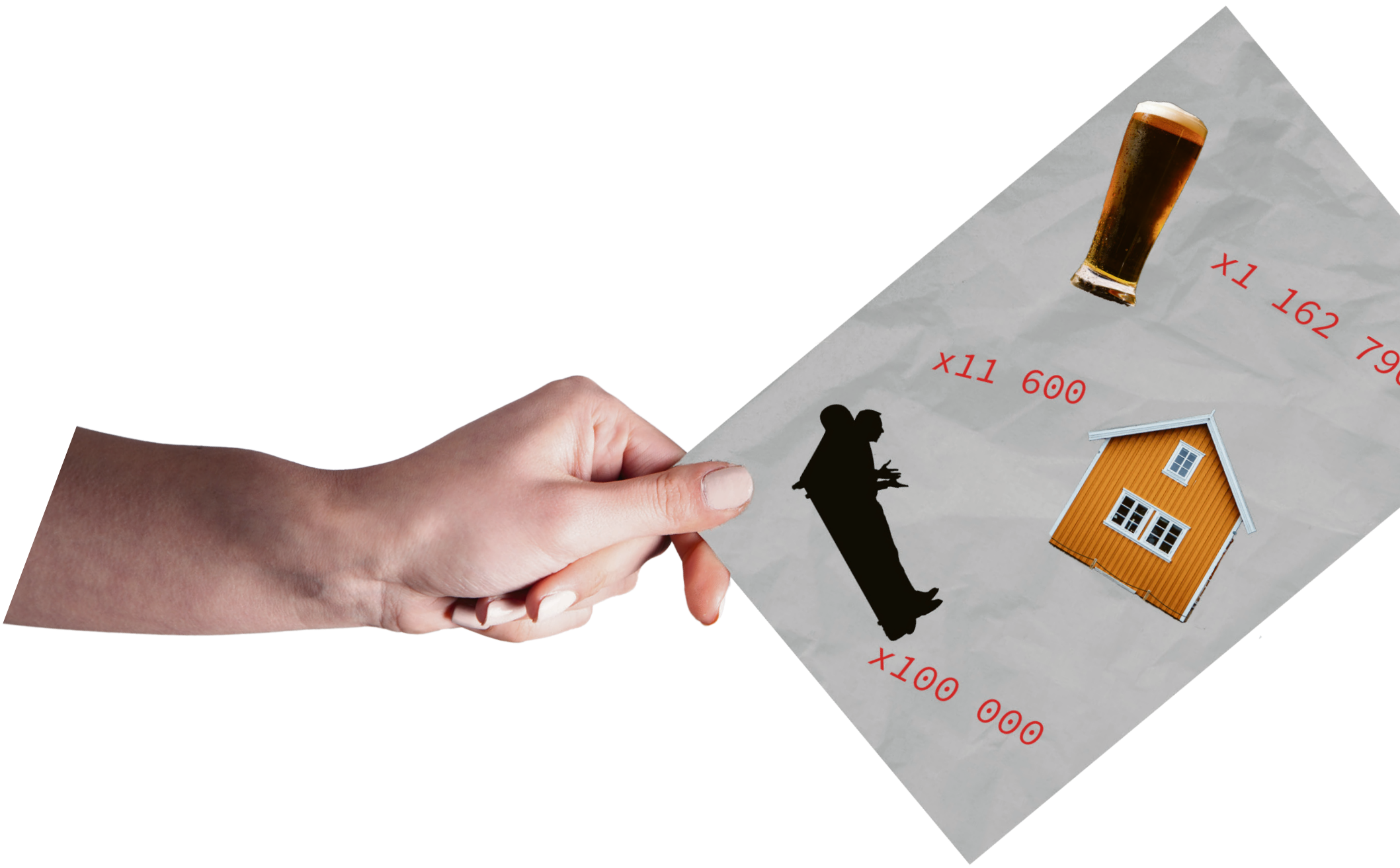

Hvor mange øl kan du få for en høyskole?

Politikk er prioriteringer. Regjeringen vil prioritere en nedlagt høyskole på Nesna i Nordland. Jeg vil prioritere øl og terapi.

Kommentar

tekst Saga Eline Jonsson Hoff
illustrasjon Sindre Deschington

Oslostudenten nevnes ikke i Senterpartiets partiprogram. Det gjør ei heller studentene i Trondheim eller Bergen. Likevel sier de at de tror på *hele* Norge. Ikke en gang de som studerer på Stord har fått plass i det 299.538 tegn (uten mellomrom) lange prinsipp- og handlingsprogrammet til Sp.

Nesna rimer nesten på Mensa

Men Nesna, derimot! Høyskolen på Helgeland i Nordland studentene forlot i 2019 og som eierne selv ville legge ned, er nevnt: «Campus Nesna skal gjenopprettes som selvstendig høyskole». Det samme lyder Hurdalsplattformen til den nye regjeringa: «Reetablere ein fullverdig høgare utdanningsinstitusjon på Nesna [...]».

Akkurat som Mensa er klubben for mennesker med høy IQ og medlemmene er få, er Nesna klubben for i underkant av 1800 fastboende, der kunnskap dyrkes og desentralisert forskning og utdanning er stikkordet. Begge grenser de til en sekt. Er Nesna det nye Mensa? Det vil tiden vise.

Det blir 12 øl til hver, det!

Inntil nå er det ingen prislapp på hva det vil koste å stable kunnskapens vugge på bena på Helgelandskysten.

Rektor ved Universitetet i Tromsø Dag Rune Olsen har likevel rukket å rynke på nesen til reetableringen av den eventuelle konkurrenten i nabofylket. Han sier til nettstedet Khrono at han tror staten må bla opp 50 til 100 millioner kroner.

100 millioner, sier du? Ikke lommerusk, sier jeg.

Det får en navlebeskuende oslostudent til å lure. Distriktene blør, men studentlommeboka blør mer. Hva kunne Oslostudenten egentlig fått for en høyskole på Nesna?

Over en million pils

Et så stort beløp føles svimlende abstrakt og vanskelig å konkretisere. La meg hegne om min akademiske frihet: jeg teller 100 millioner i enheter.

Da Universitas i september lagde en berettiget og sårt nødvendig ølguide, landet gjennomsnittsprisen på 86 bitre kronasjer i Oslos uteliv.

Hvor mange pils kan du få for en reetablering av en høyskole kun ordføreren og regjeringen ønsker, på Helgeland? 1.162.790 kalde.

I Oslo studerer det cirka 90.000 studenter. Det blir 12 øl til hver, det!

For et ypperlig tidspunkt. Parkene kjølner og vi begynner å bli husvarme en måned etter gjenåpningen. Det er en perfekt

Distriktene blør, men studentlommeboka blør mer

tid for å flekke opp lommeboka og gjøre den viktigste reetableringen etter pandemien, ved å spandere øl på 90.000 personer: vennskap og fylleangst.

100.000 psykologtimer

Lite hjelper det om den eksistensielle og paniske angsten forblir når fylleangsten er skylt ut. Hvor mye bedre psykiske helse kunne vi fått for Nesna?

«Vi vil ha topp motiverte og dyktige studenter og forskere som vil bidra til å utvikle Norge», skriver Sp på sin hjemmeside. Topp motiverte studenter er flittige på lesesalen hver dag. De kan også drikke 12 øl på høyskolebudsjett, men de trenger alle noen å snakke med.

En konsultasjon hos en studentpsykolog koster SiO om lag tusen kroner, og man kan få inntil ti behandlingstimer. En stressa student kan dermed slippe unna høye skuldre og fortrengte barndomsminner for ti laken. Mer sannsynlig er det i hvert fall.

Hundre mill på bok blir 100.000 konsultasjoner. Eller 10.000 studenter ti timer med tårer og kleenex på et SiO-kontor.

11.600 dyre husleier

Det fine med å studere på bygda, er billig husleie. I Norges bygder med hjørnesteinsbedriften høgskule utgjør studentmassen grovt antatt 80 prosent av innbyggerne, og prisene presses ned. Studentene på (folke)høyskolen i Volda må eksempelvis ikke betale en krone over 5000 kroner for studentbolig. Det er trolig overførbart til Nesna.

Uhørt! I metropolen sitter studenter med hjemmestrikkede ullsokker og ullundertøyet når husleien på 7000 er betalt til haiene, mens strømregningen spøker i nettbanken.

Men vi har et budsjett på 100 mill. La oss forflytte oss fra sterile ganger og blokkbebyggelse på Kringsjå, trange løkkaleiligheter med mugg og opp til en umøblert 1-roms i flunka nye Nydalen studentby – hvor leien er høy og fugemassen fremdeles tørker. 8600 kroner, takk. Hele 11.627 studenter kan flytte inn med estimert budsjett.

Makuler ventelistene på studentbolig: der det er er kapital er det husrom.

Wanted: studentboliger

Premisset for forrige avsnitt er imidlertid at det er nok studentboliger. I august sto over 2500 i kø for Studentsamskipnaden SiO sine boliger, og ventelistene må med det bestå.

SiO anslår kostnadsrammen for en hybelenhet til cirka en million kroner. Akk, det blir kun hundre nye studentboliger i gryta – om vi ikke får tilsvarende budsjett de neste 20 årene.

Re-makuler ventelistene *after all*.

universitas@universitas.no

Makuler ventelistene på studentbolig: der det er kapital er det husrom

KLIMA

klimaredaktør: Ine Schwebs
inejulia@gmail.com 473 31 435

SAMISKE KLIMAAKTIVISTER REISER TIL COP26:

Krever at urfolk får stø

Underrepresentert: UiO-studenten Andréa Marie Konradi ønsker at samer får mer å si i klimaavgjørelser som påvirker dem.

I lys av FNs toppmøte for klima er det mange som stiller spørsmål ved om hvor inkluderende miljøbevegelsen er, både i Norge og i utlandet.

Klimatoppmøte i Glasgow

tekst Roya Shahibzadeh
foto Isabel Svendsen Berge

– Jeg legger merke til at det er tydeligere urfolksstemmer blant arenaene til de unge enn blant de litt eldre, sier Andréa Marie Konradi.

Hun studerer utviklingsstudier ved Universitetet i Oslo (UiO). Hun er også leder av den samiske ungdomsorganisasjonen Oslove Noereh og klimaaktivist.

I slutten av denne måneden skal beslutningstakere og miljøaktivister samles i Glasgow, Skottland, for å prøve å finne løsninger på klimakrisen under FNs klimatoppmøte (Cop26). Toppmøtet har mottatt mye kritikk fordi det er mange som lurer på om urfolk og folk fra det globale sør er godt nok representert.

En av de som skal reise til Glasgow for å delta er Miriam Akkouche, masterstudent i sammenlignende politikk ved Universitetet i Bergen.

– Jeg ser at det er en internasjonal bevegelse i retning av å bli mer klimavennlig. EU har vedtatt nye klimalover de siste årene, og det hjelper.

EU vedtok med sin Green Deal å gjøre unionen klimanøytral innen 2050.

– Norge har også tatt noen steg, men ikke nok, sier hun.

Globalt urfolksperspektiv

Akkouche er halvt samisk og halvt algerisk og oppvokst i Alta i Finnmark. Hun mener klimabevegelsen har en vei å gå når det gjelder inkludering av urfolksperspektiver.

Akkouche forteller at hun ble engasjert i klimasaken allerede på videregående, da hun leste rapporten fra klimatoppmøtet i 2007. I 2013 fikk hun sitt første møte med organisert klimapolitikk, da hun meldte seg inn i Miljøpartiet De Grønne.

Nå skal Akkouche reise til Glasgow for å være observatør under klimatoppmøtet.

– Det forventes at landene skal levere sine nasjonale tiltak på klimatoppmøtet. Norge bør komme med mer forpliktende tiltak. Det er ikke nok med bare en co2-avgift. Vi har et stort ansvar som vestlig land, sier hun.

Akkouche reiser for å lære mer om den globale klimabevegelsen, men også for å stille krav. Hun reiser gjennom Global Young Greens, en paraplyorganisasjon for miljøpartier verden over.

Hun peker på en rekke utfordringer knyttet til deltakelse fra urfolksgrupper og det globale sør på toppmøtet. Noe av det hun har lyst til å oppnå med deltakelsen på Cop26, er nettopp å belyse denne problematikken.

– Global Young Greens har en delegasjon som hovedsakelig består av folk fra det globale sør. Det har blitt prioritert siden det er vanskeligere for dem å delta på toppmøtet.

Cop26 har blitt kritisert for ikke å tilrettelegge for deltakere fra det globale sør, der koronavaksineringen går tregere enn i vesten.

rre plass i klimakampen

Blant annet har nettverket Climate Action Network (CAN), som består av over 1500 klima- og miljøorganisasjoner verden over, oppfordret Storbritannia til å utsette klimatoppmøtet nok et år på grunn av urettferdig fordeling av vaksiner og omfattende reiserestriksjoner. Svaret fra britene var imidlertid et blankt nei.

Også Greta Thunberg truet med boikott, men snudde, og skal delta likevel.

– Det er jo veldig synd hvis urfolksgrupper hindres fra å delta. Vi ser at det har vært en del frafall av folk fra det globale sør på grunn av restriksjoner. Det er grupper man må ha tilstede i et så stort og viktig organ.

Britiske myndigheter var i sommer ute med løfter om å tilrettelegge for at flest mulig får deltatt, blant annet ved å tilby vaksinering. Men senest 12. oktober meldte tv-nettverket France24 at delegater fra ikke-vestlige land er bekymret for om de kan delta.

Grønn kolonialisme

Det er ikke bare i utlandet at aktivister opplever ekskludering av urfolksstemmer. Også i Norge får myndighetene mye kritikk for å ikke inkludere samiske stemmer tilstrekkelig i miljøpolitikken.

I Norge har man problemer med at utbyggingen av fornybar energi ofte plasseres på steder som går utover samisk næring.

– Når det kommer til utbygging av fornybar energi, går det ofte utover reindrift. Det er mye som må gjøres akkurat der, sier Akkouche.

– Reindrift er en av de viktigste bærebjelkene for samisk kultur, forteller UiO-student Andréa Marie Konradi.

Mange samer ønsker vindmøller og grønn energi i Norge, men for mange handler det også om hvor man plasserer det, påpeker hun.

– Vi vil ha grønn energi, men ikke der det kan skade samisk kultur.

Akkouche er enig i at det ikke tas nok hensyn til at arealene som blir brukt for å utvikle blant annet vindkraft, aktivt brukes til samisk næring som reindrift.

– Samer har ikke alene ansvar for at Norge ikke er klimavennlig nok, og skal ikke måtte innskrenke reindriftsarealer av hensyn til Norges klimamål. Det er det som kalles grønn kolonialisme, sier Akkouche.

Grønn kolonialisme er et begrep som brukes om miljøinngrep som fører til at urfolk mister landområder og kultur. Gunn-Britt Retter fra Samerådet uttrykker i et essay i Morgenbladet at grønn kolonisering innebærer å utnytte samiske ressurser til fordel for «grønn vekst».

Seier i høyesterett

Mandag 11. oktober konkluderte høyesterett med at vindkraftutbyggingen i Fosen i Trøndelag – som omfatter areal brukt til samisk reindrift – bryter med urfolks rettigheter. Dermed ga de medhold til reineiere.

Saken var oppe i FN i 2018, og FNs rasediskrimineringskomité ba Norge stanse utbyggingen. Men responsen fra norske myndigheter har vært manglende, inntil nå. Utbyggingen, som har rot i en konsesjon fra 2010, har blitt ansett som brudd på FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter.

Både Konradi og Akkouche trekker fram gjennomslaget i Fosen som positivt.

– Det viser at det nytter å kjempe for samiske rettigheter når det kommer til naturinngrep, sier Konradi.

I Repparfjorden i Hammerfest har det også vært aksjoner for å bevare naturen og samisk reindrift, noe Universitas tidligere har skrevet om. Regjeringen ga godkjenning til gruveselskapet Nussir om å bruke Repparfjorden til å slumpe avfall ut i sjøen, noe som vil påvirke samers mulighet til å drive reindrift i området.

Det er jo veldig synd hvis urfolksgrupper hindres fra å delta

Andréa Marie Konradi, UiO-student og klimaaktivist

Andréa Marie Konradi forteller at Oslove Noereh har vært aktiv i å prøve å stanse gravingen i Repparfjorden, og at hun selv deltok på aksjonscamp i fjor.

I begynnelsen av oktober vedtok Hammerfest kommune å stoppe Nussirs arbeid i Repparfjorden inntil saken er vurdert på nytt. Konradi mener at gjennomslaget i Fosen gir et lite håp om at det vil komme en vending i Reppar-saken også.

Akkouche presiserer at det ikke bare er reindriftsamer som vil merke konsekvensene av klimakrisen, men også sjøsamer. Høyere temperaturer i havet vil gjøre fisket vanskeligere.

– Man ser invasjon av store bølger med forskjellige arter, for eksempel pukkellaks, som går løs på arter som er vant til å være der. Pukkellaks-invasjonen knyttes til en konsekvens av varmere hav.

Ikke nok innflytelse

Akkouche og Konradi mener at en av årsakene til at samer ofte blir glemt i avgjørelser om miljø og klima er at samiske organer ikke har nok politisk makt i Norge.

– Samiske stemmer har ikke nok innflytelse på norsk politikk. Vindkraftutbyggingen i Fosen er et eksempel på det. Den burde aldri ha blitt bygd i det hele tatt, sier Konradi.

– Jeg mener det bør være mer makt hos Sametinget. Nå er det bare et rådgivende organ uten reell makt, sier Konradi.

Sametinget er det samiske folkets folkevalgte organ med hovedsete i Karasjok, og har valg hvert fjerde år.

Akkouche er enig i at rollen til sametinget må styrkes i norsk politikk.

– Konkrete tiltak man kan ta er å gi representanter fra Sametinget observatørstatus i Stortinget, og gi dem vetorett i saker som har med areal å gjøre. Som hovedsak bør samiske interesser og vidder som allerede er i bruk, ikke bygges ut. Sametinget bør også etterhvert få ansvar for reindriftsnæringen, sier hun.

universitas@universitas.no

Urfolk i klimakamp

+ Samlet sett utgjør urfolksgrupper kun 5 prosent av verdens befolkning.
+ Likevel bidrar urfolk til å verne 80 prosent av verdens biomangfold og holder nøkkelen til mange av løsningene på klimakrisen.
+ Urfolk er blant grupper som bevarer grunnleggende nøkkelkunnskap om bevaring av natur og miljø, kunnskap som er nedarvet og bevart i mange tusen generasjoner.
+ Verdens største urfolks-organisasjon består av 135 urfolksgrupper fordelt på 21 afrikanske land og heter Indigenous Peoples of Africa Co-ordinating Committee (IPACC).
+ Plattformen Local Communities and Indigenous Peoples Platform (LCIPP) ble opprettet under klimatoppmøtet i Paris i 2015 og ga urfolk en selvstendig stemme inn i de globale klimaforhandlingene
+ Urfolk i Chad, Burkina Faso, Benin og Niger bistår afrikanske myndigheter med å utvikle regionens klimapolitikk
+ I Lapland samarbeider det finske sametinget og regjeringen med å styrke samiske rettigheter i nasjonale klimaplaner
+ Likevel er urfolksgrupper over hele verden – fra polarområdene til ørkenområder, Himalaya-fjellene og Amazonas – sterkt utsatt og mister landområder som følge av klimaendringer og utnyttelse av naturressurser

Kilde: FNs klimakonvensjon (UNFCCC) / FN

Store forventninger: Når beslutningstakere møtes på FNs klimatoppmøte i Glasgow neste måned, forventes det at forpliktende klimatiltak blir vedtatt.

UNIVERSITAS
torsdag 21. oktober 2021

KULTUR

kulturredaktør: Guro Aasaaren
guro.aasaaren@gmail.com 466 74 942

– Det er ikke nok å være mot

Historisk lys: Lisa Esohel Knudsen mener Black History Month gjør en utrolig viktig jobb ved å viktig å løfte frem historisk viktige afrikanere.

Bør rasistiske forfattere fjernes fra pensum? Hvorfor er det ikke nok å være imot rasisme? Universitas tar en prat med unge stemmer i kampen mot rasisme.

Black History Month

tekst Eline Ruud Kristiansen
foto Aurora Ytreberg Meløe

– Jeg visste ikke at det hadde vært afrikanere i Norge i over 400 år før Yacoub Cissé skrev en bok om dette.

Lisa Esohel Knudsen (24) synes det er på tide at Black History Month har kommet til Norge. Hun har studert sosiologi og sammenliknende politikk ved Universitetet i Bergen og er sertifisert Dialogpilot ved Universitetet i Oslo. For tiden er hun rådgiver for den minoritetspolitiske tenketanken Minotenk.

– Det er veldig viktig for alle å kunne historien om røttene til folk man identifiserer seg med, sier hun.

«Krenkehysteri og identitetspolitikk»

Knutsen mener at det ikke tok lang tid før rasismedebatten ble beskyld for å være identitetspolitikk og et krenkehysteri etter Black Lives Matter blåste liv i debatten i 2020.

– Det er nedverdigende når reaksjonene blir slik. Alt handler om hvem som setter premissene for debatten, og hvem som har et talerør.

Hun mener det fortsatt er mange som ikke forstår nøkkelbegrepene i rasismekampen, og at mye av debatten preges av motstand.

– Vi prøver ikke å kneble ytringsfriheten, vi vil bare løfte sakene som er viktige for oss. Jeg bruker mye tid på å forsvare antirasisme, det er litt rart, jeg vil heller bruke tid på å faktisk gjøre antirasistisk arbeid.

Antirasisme på agendaen

Knutsen opplever at nordmenn ikke oppfatter rasisme som et systematisk og strukturelt problem, og heller tenker at rasisme kun begås av kjipe individer.

– Mange tenker at «jeg er jo ikke rasist, så da er det eneste jeg trenger å gjøre å ikke være rasist».

Hun tror problemet er at man ikke ser på seg selv som en del av problemet. Aktiv antirasisme mener hun derfor handler om bevisstheten rundt hva rasisme er, men også refleksjon rundt ens egen bakgrunn.

> **Vi prøver ikke å kneble ytringsfriheten, vi vil bare løfte sakene som er viktige for oss**
>
> **Lisa Esohel Knudsen (24)**, rådgiver i Minotenk

Viktige spørsmål å stille seg ifølge Knudsen er hvordan oppveksten har påvirket hvordan man tenker og handler.

– Hva har det gjort med meg at alle jeg så på tv var hvite, og at det ble skrevet mer negativt enn positivt om svarte mennesker i mediene? Rasisme er både synlig og usynlig og har på mange måter blitt så normalisert at vi ikke alltid skjønner når vi er med på å reprodusere det, fortsetter hun.

En av Knudsens hjertesaker er hvor-

rasisme, du må være antirasist

Black History Month

+ Arrangeres i hele oktober måned
+ Organisasjonen mot offentlig diskriminering (OMOD) arrangerer BHM i Norge tredje året på rad
+ På hjemmesiden kaller de seg «moderne, melaninrike Asbjørnsen og Moe: Vi samler inn, skaper, bevarer og deler norsk-afrikansk historie, kunst og kultur.»

Kilde: blackhistorymonthnorway.no

dan rasisme påvirker folks psykiske helse.

– Rasisme er noe som i all hovedsak er med på å tråkke på noens menneskeverd. Det sier at noen er mer verdt enn andre, det er helt klart at en slik forståelse vil gå utover den psykiske helsen, hvordan man ser på seg selv, men også hvordan andre ser på en og oppfører seg mot en.

Forskning utenfor Norge har pekt på en tett link mellom psykiske plager og rasisme. Tidligere i oktober skrev Universitas om manglende mangfold blant psykologer, noe Knudsen trekker frem som en utfordring.

– Hvis man ikke har en forståelse for hvordan rasisme kan påvirke den psykiske helsen, hvordan kan man da hjelpe pasienter som har opplevd hvor traumatiserende det kan være?

Antirasist i alle arenaer

Marjam Idriss er forfatter og oversetter fra Rogaland, og har engasjert seg i rasismedebatten. Hun mener det ikke er noen enkel løsning på rasisme, og at det må jobbes systematisk med.

> **Når vi har et pensum på norske universiteter som i stor grad er skrevet av hvite menn, blir perspektivet for smalt**
>
> **Marjam Idriss**, forfatter og oversetter

– Jeg tror at man må fagorganisere seg, jobbe frivillig, at man må kjempe for antirasisme i mediene. Det viktigste er jo å støtte kompisen din hvis han opplever rasisme, basisen er jo å bedre enkeltmenneskers hverdag, men vi må også tenke systematisk.

Idriss mener dessuten at kunst og litteratur kan være viktige brikker i kampen mot rasisme.

– Kunst er alltid viktig, spesielt for å skape samhold, men man skal allikevel ikke overvurdere litteraturen. Da kan man få seg til å tro at det å dele en sak på Facebook gjør en stor ting. Litteraturen er et sted å begynne, sier Idriss.

Knudsen har også gode tips til hvordan man kan gå inn for å være aktiv antirasist som student. Hovedpunktet er å utfordre det dominerende perspektivet i akademia.

– Et godt steg er å lese bøker av melaninrike forfattere og akademikere. Jeg anbefaler min favorittbok, *Orientalismen* av Edward Said, som jeg mener forklarer medias rolle, kulturens rolle i hvordan vi ser verden, sier hun.

Selv bruker Idriss litteraturen som arena for egen refleksjon. Da hun gav ut *Jannikeevangeliet* i 2017, var dette en måte for henne å utforske rasistiske problemstillinger.

– I romanen skrev jeg om hvordan rasisme påvirker menneskene som står utenfor og ser på, i tillegg til de som opplever overgrepet. Jeg bruker fiksjonen til å tenke, jeg tenker bedre når jeg skriver, sier hun.

Avkolonialisering eller ikke?

I løpet av de siste årene har debatten om «avkolonialisering» fått økt oppmerksomhet i akademia. Selve begrepet er omstridt, men i all hovedsak er målet å kunne tilby et mer kritisk blikk på de akademiske fagfeltene, og innlemme flere ikke-europeiske perspektiver i undervisningen. Knudsen mener dette er et viktig steg i kampen mot rasisme.

– De som skriver historien har utrolig mye makt til å fortelle om hvordan ting har vært, er, og bør være. Når vi har et pensum på norske universiteter som i stor grad er skrevet av hvite menn, blir perspektivet for smalt.

Knudsen gikk på UWC i Sør-Afrika på videregående, og undervisningen var revolusjonerende for hennes syn på afrikansk historie og antropologi.

– Kunnskapen hjalp meg med min egen selvfølelse og identitetsfølelse, noe jeg tror Black History Month kan gjøre for andre. Jeg følte at jeg lærte om afrikansk historie utenfor slavehandel og elendighet, og det er utrolig viktig å løfte frem afrikanere i historien som har vært store.

Blikk: Marjam Idriss savner et mer mangfoldig pensum i akademia som ser verden gjennom andre øyne enn majoriteten.

Knudsen understreker at avkolonialiseringsprosjektet likevel må gjøres riktig. Det viktigste er at mangfoldet ikke skal være der kun for at det skal se mangfoldig ut.

– Det må ligge gode intensjoner og oppriktige intensjoner til grunn, man skal vite hvorfor man skal ha dette mangfoldet, det skal ligge makt bak ordene, sier hun.

Det skal altså ikke bare se fint ut – motivasjonen til å avkolonialisere pensum må være oppriktig.

Bør Hamsun kuttes vekk?

Idriss så også et stort behov for å endre pensum etter endte litteraturstudier på både Blindern og Cambridge.

– Begge steder var det snevert pensum, og antirasistisk litteratur var noe jeg selv måtte arbeide meg fram til. Bredde er viktig både for verden og studenter. Det handler ikke om å om å kutte ut gamle klassikere, men åpne opp, sier hun.

Årets Nobelpris i litteratur gikk til Abdulrazak Gurnah fra Tanzania, noe antirasister verden rundt kaller et steg i riktig retning.

– Det er viktig å anerkjenne at en del av verden ikke er flinkere enn en annen, sier Idriss og fortsetter.

– Pensum består av en veldig symptomatisk nedvurdering av kunnskap utenfor Europa, hvor svarte personers bidrag til kunsten ikke eksisterer.

En stor diskusjon går ofte ut på hvorvidt man skal beholde eller utelukke rasistiske tekster fra tidligere tider. Idriss er redd for tanken om at man skal unnskylde noe, kun fordi det er gammelt.

– Jeg kommer aldri til å late som at jeg er helt nøytral når jeg leser noe, jeg kommer til å vurdere litteraturen selv. Jeg er likevel ikke for at man skal kutte ut gammelt problematisk pensum, men man må være bevisst hvor de holdningene kommer fra.

I stedet mener hun at det er viktig at man leser andre ting også, fra de undertryktes perspektiv.

Knudsen mener at vi lærer mye av debatten rundt klassikerne. Selv om Knut Hamsun er en norsk forfatter som er sterkt kritisert av ettertiden, mener også Knudsen at han ikke bør kuttes helt ut.

– I den antirasistiske kampen er det en verdi i å peke på de rasistiske tekstene og si at slik så noen på visse folkegrupper i samtiden. Det er en type dokumentasjon som er en del av historien, men så må man snakke om det og utfordre det som står, sier hun.

Blendahvitt i kultur-Norge

Idriss påpeker at mangfold i kulturlivet er viktig for demokratiet.

– Hvis man ikke legger til rette for at en stor gruppe menneske i Norge skal få uttrykke seg på samme måte, skaper man store skiller for demokratiet.

Den norske litteraturverdenen er i all hovedsak hvit, og Idriss merker selv hvordan det er å representere en minoritet i forfatter-Norge.

– Man er hele tiden klar over problemene i Norge, hvordan institusjonene har en i overkant hvit majoritet. Da ender man ofte opp med å måtte drive med aktivisme for å få lov til å gjøre jobben sin, men kanskje en dag i en bedre fremtid får man lov til å bare skrive.

kultur@universitas.no

DEBATT

debattredaktør: Maria Jostad
jostadmaria@hotmail.com 953 04 998

KJØR DEBATT Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Kaffeslaberas trumfer alt

På lederplass i K7 Bulletin skriver ansvarlig redaktør Ragnild Tillller «Om studentavis og hvilke hensyn den bør ta». Bakgrunnen er at K7 Bulletin fikk kritikk for å ikke omtale en uoversiktlig hendelse på campus ved Norges Handelshøyskole (NHH), der nødetater var på stedet. Å reflektere over hvilken rolle studentmediene har, og hva som er vårt mandat å skrive om og ikke, er en viktig debatt jeg mener vi bør ta med jevne mellomrom. Dessverre blir Tillers tekst mer en unnskyldning for at avisen ikke omtalte saken, enn etisk refleksjon: «Jeg var hjemme, hadde familiebesøk», skriver Tiller. Nei men da, så! Denne gangen måtte dessverre studentenes informasjonsbehov vike for kringle og kaffe med mormor og morfar. Jeg håper ikke Tiller har stor innflytelse på andre norske medier. Tenk om Aftenposten ikke omtaler neste politiaksjon i Oslo fordi Trine Eilertsen har en gammel tante på besøk.

Akt og ve

Under Duskens journalister Kari Sogner Noonan og Nora Rønningen har vært på Paint n´sip og akttegning under UKA i Trondheim. Noonan og Rønningen synes det var en artig opplevelse, men var skuffet over at «forventningen om å forbedre maleferdighetene ikke ble innfridd». Kombinasjonen nakne modeller, vin og studenter på festival, høres i utgangspunktet ikke ut som en lovende kombinasjon. Noona og Rønningen velger hverken en kroppspositivistisk eller objektiv fremstilling av nakenhet, men går for barnslig kleinhet: «Den klassiske musikken ble tidvis avbrutt av fnising fra publi(kuk)m, og modellene spurte nysgjerrig hva vi lo av. Om det var egne ferdigheter eller deres edle deler var et spørsmål som ble hengende i lufta,» skriver Noonan og Rønningen. Ord som penis og vagina virker utenfor journalistens vokabular. Her skriver vi «edle deler» og fniser litt av det etterpå. Det blir bra med gjenåpning, og litt mer normal omgang med nakne kropper igjen, dere, eller hva?

Ukas tvitringer:

Pjokk69 @Pjokk69
Det blir for komisk?? Å ikke slippe meg på bussen når jeg kommer løpende?

Vi lo godt av deg på bussen hvert fall.

Håkon Waage @hakonwaage
Vil vi no få ulv og bjørn over alt i heile landet?

Bjørn begynner å bli populært, men tviler på at mange foreldre vil kalle barnet sitt Ulv.

Frida Myklebust Amdahl @fridamyklebust
Oktoberfest er Oslos versjon av Vømmølfestivalen. Eneste forskjellen er at Vømmøl er lokalprodusert og Oktoberfest er importert.

En annen forskjell er at Oktoberfest serverer overpriset vodka, mens Vømmølfestivalen serverer karsk.

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?
Send innlegget ditt på e-post til
debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å fortkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Åpent brev

Klaging

Inger Anne Hovland, studentmor og statsviter

Jeg har med interesse fulgt debatten i Universitas om studenter og klaging, og overraskes over at enkelte mener studenter klager for mye over økonomien – til og med når forskning bekrefter at de færreste greier seg uten jobb og støtte hjemmefra.

Jeg er studentmor, og en av de mange som må bruke en stor andel av inntekten min hver måned for at barna mine skal ha råd til å studere. Jeg er så heldig at jeg har flere barn som er i gang med studiene sine. Etter å ha lyktes med å fullføre videregående, er de nå i gang med utdanning på forskjellige steder i landet.

Vi kan ikke akseptere at en stor andel ungdommer tilbringer ungdomstiden sin i fattigdom

Som enslig mor hadde jeg sett fram til å få en romsligere økonomi når de flyttet hjemmefra. Jeg er høyt utdannet selv, og er så heldig at jeg har en jobb som er utviklende og faglig relevant, men ikke høyt lønnet. Dette gjør at tilskuddet til de voksne studentbarna mine nå utgjør 30 prosent av inntekten min.

Er barna mine sløsete av seg? Nei. De sliter som jeg med utgifter som skyhøy husleie, uforutsette regninger og underbetalte jobber som skaper kronisk stress i hverdagen. Jeg er ingen helikoptermor, men jeg innser at studiefinansieringen er så dårlig, at det er umulig å greie seg som heltidsstudent, uten jobb eller støtte fra familien.

Jeg tror det ville hjulpet på tilliten til politikerne om man sluttet å lure ungdomsgenerasjonen, og i stedet var åpne på at studiefinansieringen i hovedsak skal baseres på deltidsarbeid og foreldrestøtte i fremtiden. Da kunne jeg kanskje krevd skattefradrag for at jeg bidrar så mye til at Norge skal få det kunnskapssamfunnet det snakkes om i så mange politiske debatter.

Og kanskje kunne man tatt i bruk virkemidler for å tvinge bedriftene til å gi studenter faglig relevante jobber med anstendig lønn? Hva med økt arbeidsgiveravgift for bedrifter som ikke tar inn nok lærlinger, ansetter ungdom i utenforskap eller en student uten jobb?

USA holdes ofte opp som skrekkeksempel på hvordan ulikhet mellom fattig og rik gjør at bare de som kommer fra de mest velstående familiene har råd til å studere. Jeg tror vår generasjon har lurt de unge til å tro at den norske velferdsstaten er for robust til å utvikle seg i tilsvarende retning, men slik er det nødvendigvis ikke. Derfor er det viktig at dere slutter opp om studentpolitikerne deres og kravene de kommer med på deres vegne. Studiefinansieringen må opp på 1,5 G. Vi kan ikke akseptere at en stor andel ungdommer tilbringer ungdomstiden sin i fattigdom, eller at ansvaret for levekårene til unge voksne privatiseres og overlates til familien.

debatt@universitas.no

Ukas sitat:

Jeg vil si at jeg grugleder meg til Oktoberfest

Serveringssjef i Dødens dal, Håkon Korsvold, forteller Under Dusken at han kombinerer rigging til Oktoberfest med studier i Nanoteknologi.

Hurdalsplattformen må fylles med innhold

Ny regjering

Tuva Todnem Lund, leder Norsk studentorganisasjon (NSO)

Etter et magert forslag til statsbudsjett fra de borgerlige partiene hadde vi store forventninger til den nye regjeringsplattformen. Dessverre er plattformen uklar når det gjelder hva politikerne vil. Nå er det opp til oss studenter å sørge for at de vage lovnadene blir omsatt til faktiske, gode tiltak.

Det er bekymringsfullt at plattformen ikke kommer med en klar satsning på kvalitet i utdanning.

Kaster vi et raskt blikk på Hurdalsplattformen kan det se ut som at studentbevegelsen har fått flere viktige gjennomslag. Bygging av 3000 studentboliger i året nevnes. Det står at studiestøtten skal bidra til at det skal være mulig å studere på heltid. Studenter med barn skal få studiestøtte hele året. I tillegg har psykisk helse blitt løftet som en stor satsning. Disse punktene er vi i NSO veldig fornøyde med!

Ser man på detaljene blir det dessverre mer uklart. Det skal bygges 3000 studentboliger i året, men dette skal skje gjennom en opptrappingsplan som det er uklart hvor mange år man vil bruke på å oppfylle. Plattformen sier heller ingenting om hvorvidt det er studentsamskipnadene som skal bygge boligene, slik at et eventuelt overskudd går tilbake til studentene. I dag finnes det flere flaskehalser som gjør at studentboligbyggingen går for tregt. Plattformen sier ingenting om hvordan man skal håndtere disse hindrene. Vi savner også satsning på oppgradering av gamle boliger, for å opprettholde dekningsgraden når antall studenter skal økes.

Plattformen lover en gjennomgang av studiefinansieringen. Dette er nødvendig, fordi studentmassen er i ferd med å bli mer og mer mangfoldig når det gjelder når i livet man tar utdanning.

Samtidig er de fleste som studerer unge heltidsstudenter som setter av flere år av livet sitt til å ta en grad. Disse sliter økonomisk, og har verken tid eller råd til å vente på en utredning. Det må ikke bli en dårlig unnskyldning for å utsette å redde studentøkonomien.

Det er bekymringsfullt at plattformen ikke kommer med en klar satsning på kvalitet i utdanning. Kvalitet er riktignok nevnt, men dette blir tomme ord hvis det ikke følges opp med konkrete tiltak, og plattformen nevner ingen slike tiltak, bare prosesser som har potensiale til å resultere i tiltak. Vi i NSO gir ikke stjerne i boken for slikt, her må det fylles på med noe konkret som for eksempel tilbud om faglig mentor for alle studenter.

Vi gleder oss til å bli bedre kjent med vår nye venn Borten Moe og departementet hans, slik at vi kan hjelpe hverandre med å omsette den nye plattformen, til det beste for kunnskapen, og Norge.

debatt@universitas.no

FORSKERINTERVJUET

Bråk: Korleis klarer hjernen å fokusere på éin samtale på ein bråkete kafé? Det har Maja Dyhre Foldal forska på.

Unngå gulrot på lesesalen

Maja Dyhre Foldal forskar på korleis hjernen behandlar lydinformasjon. Ho er ein del av RITMO, som er eit tverrfagleg senter ved Universitet i Oslo for forskning på rytme, tid og rørsle.

Lyd

tekst Siri Storheim
foto Isabel Svendsen Berge

Du har sikkert opplevd det. Du er på fest, sit i sofaen med ein pils og er deltakar i ein under middels interessant samtale. I den augeblinken du lar merksemda vandre plukkar du opp eit og anna ord frå ein samtale, som verkar langt meir interessant enn den du sjølv er fanga i.

Du flyttar fokus over på den spanande samtalen, som kanskje handlar om å knuse patriarkatet eller kor du får tak i Oslos hippaste naturvin. Plutseleg høyrar du ditt eiget namn og spørsmålet «kva synes du?», utan å ane kvar den opprinnelege samtalen har tatt vegen. Høyrest det kjent ut?

Kokt ned til «ikkje-forskarspråk» er det dette doktorgradsprosjektet til Maja Dyhre Foldal går ut på. Ho har forska på korleis hjernen oppfattar lyd, og korleis vi kan flytte merksemda vår mellom ulike lydkjelder.

Tre dimensjonar

Når ein snakkar om korleis vi sansar informasjon, har ein i samband med merksemd snakka mest om kvar-aspektet og kva-aspektet, altså kvar informasjonen kjem frå og kva den inneheld. Foldal peikar og forklarar:

– Det kjem derfrå og viss det er to personar der borte som snakkar, er det kanskje lydar av ein spesiell tone, altså ein lys stemme og ein djup stemme, som vi prøvar å følgje med på, seier Foldal.

I sitt prosjekt har Foldal introdusert ein ny dimensjon, nemleg *når*, altså timing.

– Veldig mykje av den infoen vi sansar fyker forbi oss ganske hurtig. Når vi pratar, skal vi følgje med på ganske komplekse dynamikkar, så korleis ein sansar denne tredje dimensjonen av informasjon er litt det eg har tatt utgongspunkt i, seier Foldal.

Når hjernen skal skiller ulike lydar frå kvarandre, brukar han nemleg tempo.

– Du kan tenkje deg at du har to høgtalarar i eit rom. Den eine spelar musikk med ein rask beat, den andre med ein langsam. Då kan du velge kva av dei to du lyttar til, sjølv om begge spelar samtidig. Du kan bruke info som *kvar* og *kva*, og i tillegg kan du bruke tempo. Du brukar beaten til å skille dei to frå kvarandre, seier Foldal.

– *Gjelder det same for samtalar?*

– I eksperimentane mine har eg brukt tempo som liknar meir på beats, men eg tenkjer at det også kan vere knytt til samtalar og språk.

Ho forklarar at det at nokon snakkar langsomt og nokon snakkar hurtig, kan hjelpe oss å fokusere på ein samtale kontra ein annen.

> **Veldig mykje av den infoen vi sansar fyker forbi oss ganske hurtig**
>
> **Maja Dyhre Foldal,** postdoktor ved Senter for tverrfaglig forskning på rytme, tid og rørsle ved UiO

Hjernen lagar modellar

Hjernen tek ikkje berre imot og behandlar informasjon, den kan også forutsjå informasjon, og det vert kalla *prediksjon*. Dette gjer hjernen ganske automatisk.

– Sansane våre fungerer ikkje som ein bandopptakar eller eit videokamera, den filtrerer ganske mykje – det er merksemd – mens prediksjon handlar om at når vi til dømes sitter i eit rom vi kjenner til, så treng vi ikkje behandle all informasjonen heile tida, seier Foldal.

Då brukar hjernen den kunnskapen han har frå før. Vi veit korleis rommet ser ut og kva slags lydar vi kan forvente. Hjernen lagar seg modellar for kva slags informasjon han forventar i det miljøet du er i, forklarer Foldal.

– Prediksjon er det at hjernen brukar desse modellane på sansemiljøet, slik at det som vert behandla til slutt, er det som ikkje stemmer med modellen. Det som er nytt eller overraskande må behandlast, men resten treng ein ikkje å behandle på nytt og på nytt, seier Foldal.

Overraskande lydar forstyrrar

At uvelkomne lydar kan vere irriterande er ikkje noko nytt, men Foldal kan fortelle at det ikkje fyrst og fremst er lyden i seg sjølv som er irriterande, men kor overraskande han er.

Viss ein er vant med ein lyd, altså at den er ein del av hjernens modell for akkurat det miljøet, er det mindre sannsynleg at den lyden plagar oss. Viss den ikkje passar inn i modellen, vert den gjerne forstyrrande.

– *Det kan jo vere veldig irriterande viss folk sitter og til dømes tygger veldig høgt på lesesalen sjølv om det er noko ein kanskje forventar?*

– Ja, men då kjem aspektet med *når* inn. Du veit ikkje akkurat når dei kjem til å tygge eller når dei kjem til å ete.

Volum eller intensitet kan også ha mykje å sei for korleis vi opplever lydar, sjølv om dei er kjente.

– Når ein sitter på lesesalen, vil sikkert høge lydar vere meir forstyrrande. Den gulrota lagar ganske høg lyd når ein eter ho.

– *Bør ein unngå det?*

– Ja, eg synes ein bør unngå gultor på lesesalen, seier Foldal.

debatt@universitas.no

ANMELDELSER

anmelderredaktør: Ellisiv Sunde Myrva
anmeldelser@universitas.no 944 73 404

Konsert:

Punk-elektronika-galskap på Revolver! Yes!

Lørdag var jeg på den gærneste konserten jeg har opplevd på veldig, veldig lenge. Gruppa j00 brilijerte på Revolver.

FOTO: HANNE JONES SOLFJELD

j00

Konsert på: Revolver, Møllergata

Når: 17. oktober kl. 21

Jeg skal på konsert med et band jeg aldri har hørt om før – joo (uttales you), som består av Thea Ellingsen Grant, Håkon Kvam, Andreas Sæle og Brage Sanner. Det skal vise seg at de spiller en slags salig blanding av pop, punk, elektronika. Ingenting av dette visste jeg ved ankomst, men bandets energiske tilstedeværelse er nok til å fyre opp selv de som er lommekjent med bandet.

Jeg kommer litt tidlig og venter spent, jeg hilser på diverse folk utafor, de spiller Talking Heads på anlegget, så jeg begynner å danse før det begynner. Og så begynner det! Og jeg klarer ikke slutte å danse heller, viser det seg. Total overtenning fra første sekund. Så begynner jeg å tenke: Hva ER dette?! Det råkker, det er elektronika, det gir meg flashbacks til konserter med Hedmarkspop-bandet Team Me i 2013.

Det viser seg at de kaller seg «eksplosiv 3D-pop», og bandet er like uetablert som sjangeren. Til tross for en solid opptreden, er bandet er ganske ferskt. Bare to låter er ute på Spotify: «Bermuda» og «Aces». «Bermuda» er mest råkka, som er én av de to låtene bandet har gitt ut. Linjer som «Sleepwalking / under city lights» florerer i denne, lydbildet er dunkete. «R-r-r-r-rude boy I know you [sic] afraid of the dark / Kidnap your soul and control your heart». Og tro sjangeren er låten fylt med rom. Vi reiser opp og ut til stjernene, høres det ut som med de elektroniske impulsene. Variasjon i bandets lydbilde er det absolutt ingen mangel på.

Good times i hvert fall – det er ekstremt tydelig for meg at alle på scena har det superkoselig. Det er viktigere enn det meste. «Aces», den nylig ankomne singelen, er nærmere poplandskapet, men det råkker fortsatt, altså. Mer pling-plong, mer pop-kos, bare. «It's getting far too late now / for being so serious». Fett, enig, nice!

Disse er helt ferske! Det betyr at vi gleder oss videre. Med sitt ferske sjangerblandende uttrykk og selvsikre tilstedeværelse er det ingen tvil om at jeg vil høre dem igjen – jeg gleder jeg meg allerede til neste konsert! Neste års festivaler som er sultne på det neste, tar dere notater?

Harald Nordbø
anmeldelser@universitas.no

FOTO: HANNE JONES SOLFJELD

Teater:

Ubehagelig godt

Humoristisk, gripende, alvorlig, lærerikt og interaktivt teater om pedofili høres ut som en absurd uvirkelighet. Men Antiteatret leverer sterkt i ny forestilling.

På vei inn på dette teatret som ikke er et teater, får jeg et navneskilt: «Sofie på lyd». Det er visst meg, ok. Interaktivt teater? Oh yes. Kleint? Utrolig nok ikke. Etter et par scener som gir deg et lite innblikk i hovedrollen – DJ Atman – og et par av hans relasjoner, er vi alle samlet som Atmans crew på hans kommende turné. Litt informasjon, så en navnerunde – hva? Skuespillerne har en vellykket naturlig stil, og publikum er på. I dette stykket kan du umiddelbart få et inntrykk av at alle i rommet er med på leken, og at du er eneste publikummer. Men neida, det blir din tur i navnerunden. «Sofie på lyd», den er grei nok, og ballen ruller videre.

Med DJ Pedo som tittel på stykket, er tema satt allerede før forestillingen starter. Hinting, oppbygging, replikker – alt blir sett i lys av dette. Rykter begynner å spre seg om DJ Atman, og usikkerheten sprer seg i rommet. Hva er falske rykter, hva er sant?

Ikke bare leverer Antiteatret spenning, humor og troverdig skuespill. Her drives det også folkeopplysning, og publikum blir utfordret til å ta stilling til tøffe problemstillinger rundt en kontroversiell tematikk. For hvordan svarer man egentlig som frivillig på en telefonhjelpelinje for pedofile? Og hvordan reagerer man hvis en venn kommer ut som pedofil? Ikke bare må du tenke over disse spørsmålene, er du heldig – eller uheldig – må du også svare i plenum. For å sette deg enda mer ut, drar skuespillerne deg med på galskapen idet en skandale forsø-

Bok:

Det absurde i det banale

Agnes Møller er halvveis inni livet før hun tar et oppgjør med sitt nervøse selv – og med forfatter Kjersti Annesdatter Skomsvolds skildringer, griper det også tak i oss som er i starten av det store og det hele.

Agnes natt og dag

Forfatter: Kjersti Annesdatter Skomsvold

Forlag: Oktober

Sjanger: Roman

Agnes natt og dag er mitt første møte med Kjersti Annesdatter Skomsvold. Den begynner der forrige bok, *I dag jeg, i morgen du* ender, men er ikke nødvendigvis en oppfølger – hovedkarakteren er kun en bikarakter i den første.

I boken møter vi Agnes Møller, en 45 år gammel jordmor, som våkner en søndag morgen med en mann i senga. Deretter følger vi denne i grunn ganske alminnelige damen gjennom den påfølgende dagen. Og det er nettopp alminnelig, banal, jordnær, kanskje til og med kjedelig som kan beskrive Agnes Møller – på overflaten.

Men denne boken er absolutt ikke kjedelig. Den trekker heller frem det absurde i akkurat det banale. Agnes Møller er en dagdrømmer, og fantaserer som få – eller som alle?

For det er akkurat hverdagsfantaseringen Skomsvold skildrer så godt. Den som de aller færreste av oss tør å innrømme til de aller nærmeste. Den vi skjemmes over, som gjør at vi føler oss helt gærne, tankespinningen som vi alle bærer inni oss. Den éne faktiske samtalen med en person som starter et helt eventyr med den samme personen oppi hodet. Akkurat denne dagdrømmingen trekker Skomsvold ned på jorden for oss, og gjør det hele litt mer ok. For Agnes Møller spinner den minste lille detalj ut i det eventyrlige – eller katastrofale. Avslutter hun en telefonsamtale med «Adjø», har hun aller mest lyst til å ringe opp igjen for å understreke at hun mente «Vi snakkes». Bare sånn for sikkerhets skyld.

Det er klart at slik fantasering, sammen med Skomsvolds finurlige språk, får leseren til å le mye. Ikke høyt, men mye. Den typen latter du ler inni deg, som er hemmelig for alle som sitter rundt deg på bussen mens du leser, men som dermed kanskje er enda bedre enn den åpenbare, høylytte latteren. Nettopp fordi den kun er mellom deg og Agnes Møller.

Du som leser får bli med Agnes mens hun tar et oppgjør med egen fortid – og lærer seg å ta plass og stole på seg selv. For uten forvarsel trekkes du tilbake til Agnes' barndomstraumer, enkelt og greit gjennom å følge hodet hennes en hel dag. Agnes Møllers fortid og relasjoner pakkes opp for oss, sakte men sikkert. Slik blir tempoet i romanen skiftende, med uventede overganger og naturlige tankespinn.

For like plutselig som våre egne tanker skifter, skiftes også humøret i boken. Skomsvold lurer deg inn i en lattermild bakgård, for så å overfalle deg med tåregass. Det er nettopp dette som gjør *Agnes natt og dag* helhetlig og troverdig. Og mer kan vi vel ikke be om?

Sofie Kristine Flydal
anmeldelser@universitas.no

levert av Antiteatret

DJ Pedo

Hvem: Antiteateret

Regi: Even Torgan

Med: Tani Dibasey, Sebastian Lorentz Warholm, Janne Heltberg, Elisabeth Aschehoug, Deniz Kaya og Johannes Gjessing

FOTO: OLA VATN

kes å avverges og snus til noe positivt. Her lekes det med det tabubelagte temaet pedofili, og du blir lurt inn i latter, før det hele blir dratt ned i en alvorlig tone igjen.

I DJ Pedo brukes flere rom, og du – som turnécrew, frivillig i Røde Kors eller pedofil på rehabiliteringsmøte – blir nødt til å følge på. Det hele gjør forestillingen mer flytende. Man unngår å stoppe opp handlingen for å vente på et sceneskift. Du som publikummer flyttes i stedet, som en del av forestillingen. Antiteatret tar også i bruk området utenfor (her trenger du ikke selv gå ut i kulden), noe som effektivt visker ut skillet mellom scene og virkelighet.

Applausen kommer, og skuespillerne tar imot. Med overbevisende skuespill og nærmest tvungen interaksjon, er det først når «teppet» går ned at du kan være helt sikker på at du ikke har blitt lurt: og at resten av publikum ikke er skuespillere. Antiteatret har brutt en av sine egne regler, nemlig å ikke spille i over halvannen time. Men det går fint (de har også en regel om at regler er til for å brytes), for under denne forestillingen kjeder du deg ikke.

Sofie Kristine Flydal
anmeldelser@universitas.no

Universitas anbefaler

Ellisiv Sunde Myrva, anmelderredaktør

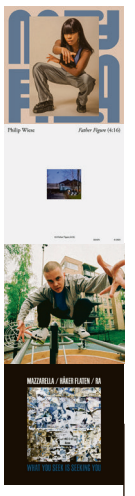

Myra – Le Louvre
Myra står for forrige ukes diggeste album, og låten «Le Louvre» er klubblåten jeg har gaulet etter.

Philip Wiese – Father figure
Det er jo litt Glee-preg over låten, men 10-tallet er trendy det.

Combos – Superboy
Mmm nå skal det sparkes i trynet til noen, helst litt oppover.

Mazzarella, Håker Flaten og Ra – Latter day protest song
Jazz meg rett oppi trynet vær så snill.

Kulturkalender uke 42 & 43

Pusterom? 24/10

Klassekampen inviterer til samtale om klimaet i innvandringsdebatten og veien videre etter korona, og spør: Har koronaårene vært et pusterom i retorikken mot innvandrere? Hvordan har 22. juli og annen høyreekstrem vold påvirket innvandringsdebatten i Norge og Sverige? Vil vi havne i de samme skyttergravene som før pandemien? I panelet er Ali Esbati, riksdagsmedlem for Vänsterpartiet og bokaktuell med «Etter rosetogene » (2021), Yohan Shanmugaratnam, journalist i Klassekampen og forfatter av boka «Vi puster fortsatt» (2020), Carline Tromp, redaksjonssekretær i Klassekampens debattavdeling og bokaktuell med «Kulturkrig» (2022).
Hvor: Godthåb Bar&Café
Når: 24. oktober, kl. 18

Ute.rec label night 22/10

Det inviteres til Ute.Rec sin helt egne kveld på The Villa, den 22. oktober. De får helt frie tøyler, og stiller med egne label-DJs samt kuratering av Rom 2. Det blir energisk, emosjonell og psykedelisk trancemusikk.
Hvor: The Villa
Når: 22. oktober, fra kl. 21
Pris: 150 kr

Ostefest i Mathallen 23/10

Ost, det blir kanskje et sjeldent syn i handlekurven som student – så da er det vanskelig å si nei når den er gratis. Annenhvert år samles landets beste osteprodusenter til Norgesmesterskap i Ost – og for første gang kan publikum bli med på moroa! Ostefesten byr på ostesmakinger og quiz i Mathallen. Utenfor er TINE og Coop på plass for å dele ut smaksprøver på norske kvalitetsoster som har funnet veien til hovedstaden for anledningen.
Hvor: Mathallen
Når: 23. oktober, kl. 10

Ulvens time. Karl Ove Knausgård og Ane Farsethås 28/10

Knausgård er snart ute med nytt. *Ulvene fra evighetens skog* er en frittstående oppfølger til *Morgenstjernen* (2020), i det som skal bli en serie på minst tre romaner. Handlingen delt inn i tre ulike tidsepoker og med tre ulike hovedpersoner. I Universitetets aula møter Knausgård Ane Farsethås, kulturredaktør i Morgenbladet og en av Norges mest markante kritikere, til samtale om boken, fiksjonen og menneskets reaksjonsmønster i møte med det ukjente.
Hvor: Universitetets Aula
Når: 28. oktober, kl. 19
Pris: 100 kr

Alexander Sæthern, journalist i Universitas

Ukas anbefaling

Besøk en fremmed studentpub!

Hvem: Shtrezza shtudenter Hva: Nye omgivelser Hvorfor: Mer chill, mindre fordommer

Bare innrøm det: Du går med fordommer om minst ett annet studiested eller fakultet, og for mange er fakultetene nesten egne universiteter. På BI er de pappagutter i vaffeljakke, og på HF har alle runde briller og hater kjøttspisere. Selvsagt er det ikke sånn. Men det finnes en veldig enkel og koselig vei til å bygge ned fordommene, og kanskje få seg noen nye venner med andre perspektiver på livet: Ta seg en øl eller fem på en fremmed studentpub. Bedre omgivelser for å stresse ned og slippe unna medstudenter som snakker om fagene og eksamenene som sylter ned hodet ditt får du garantert også.

Vegard Møller, journalist i Universitas

Ukas advarsel

Vær varsom hvis du hvisker

Hvem: Hviskere Hva: «Hvisking» på lesesalen Hvorfor: Ellers

Jo flere studenter i lesesalen, jo mer selvbevisst blir jeg. Puster jeg for tungt? Trykker jeg for hardt på tastene? Slik veksler jeg nevrotisk mellom produktivitet og engstelse. Helt til hun ved siden av meg hvisker «maktfordelingsprinsippet». Finner jeg ufrivillig hvisking forstyrrende? Ubetvilelig, men det er ikke frivillig og derfor tilgivelig. Det som derimot fortjener dødsstraff er høylytt vilkårlig hvisking. Dere har hørt dem, har dere ikke? To eller tre heslige horeunger på kollokvie i lesesalen. Og her sitter jeg som en konfliktsky passiv-agressiv sørlending som kun klarer å være seg selv i skriftlig format. Hei, jeg snakker til deg! Dette er en advarsel! Neste gang du hvisker høylytt på lesesalen får du en ny og enda hissigere skriftlig advarsel. Beklager bryet.

Ad notam

Universitas oppsummerer uka

Kvite tenner i kista

Denne veka seier Tiril Willumsen at fleire unge sluttar å gå til tannlegen etter at dei fyller atten år – og ikkje lenger får tannpleia gratis. Dette får konsekvensar når ein omsider tar steget inn på den fryktinngytande klinikken i trettiåra, og rotfyllingene står i kø. Ad notam har vore i kontakt med SiOs Pro life-forening, som kontrar Willumsen: – Gud har skapa oss med dei tenna vi har av ein grunn. Dette bør ikkje tuklast med, så dropp tannlegeturen, seier dei. Vidare påpeikar Pro-life at det kan vere lurt å spare tannhelsepengene til dei skyhøge straumrekningene som snart kjem. Særleg med ein rekordsesong for influensa, meiner dei at studentar bør bruke pengane sine på varme i hyblane, framfor tannlegebesøk: – Kva er vitsen med kvite, rette tenner viss du ligg i kista, dau av lungebetennelse, spør dei. Pro life legg til at i himmelen er alle tenner vakre. Og skulle det verkeleg knipe? – Dropp neste abort, tipsar dei, og viser til den auka studiestøtta til studentar med born. – Haustar du det du sår, er det også mykje pengar å hauste frå Lånekassa, avsluttar dei.

Ukas studentvin

Tysk turist: Riesling er hvitvinens Angela Merkel – klassisk og pålitelig. Riesling-druen har vært en hit i Tyskland siden 1400-tallet, og det er jo bare litt lenger enn forbundskansleren selv. Vinene er ofte i det litt søtligere draget, som gjør at de kanskje er litt slitsomme å ha med seg på fest (med mindre du er 18 og går i kjeledress), men dog ypperlige til krydret mat. Det er denne Rieslingen og, med en fyldig smak av melon og tropiske frukter, og en tørr og lang ettersmak vil den passe godt med både sushi og spicy pad thai. Den er rik på alkohol, men dessverre ikke på kompleksitet – så er det opp til leseren hva hen vil ha. Tyskeren er imidlertid ikledd noe ganske annet enn lederhosen og vi undrer på hvor mye penger som er brukt på kommunikasjon. Med en rotete blanding av asiatiske land og matkulturer minner den mer om høye, blonde turister som tar på seg kimono og geta og tror de glir inn i Tokyos menneskehav. Etiketten ender med å gi null mening og panelet enes om at flasken er et prakteksempel på kulturell appropriasjon- heldigvis er det innsiden som teller.

Ingeborg Albert Rikheim, vinanmelder i Universitas

Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

Yoko Riesling 2020
Pris: 169,90 kroner
Land: Tyskland
Alkohol: 12 prosent

Vi spør

av **Möllers Vegetar**

Takk for omtannken [sic]

Kun én av fire studenter sjekker tenna årlig. Det er rett og slett litt dyrt. Nå tyder det dog på at regjeringen vil innføre halv pris for alle under 25. Men jeg er jo 28! Hva slags tilbud har Tannlegetjenesten hos SiO til meg?

— Hei, det er Kent Karius. Går det an å sjekke sist gang jeg var hos tannlegen?

[...]

— Hei, hører du meg?

— Ja, nå hører jeg deg, ja. Du, jeg har noen generelle spørsmål om tannlege. Har jeg kommet til riktig sted?

— Ja.

— Ja, nice, går det an å sjekke sist gang jeg var hos tannlegen?

— Ja, har du vært her, eller?

— Nei, men kan ha vært hos Vennesla tannklinikk én gang, kanskje, etter 2012/2013.

— Jeg kan ikke sjekke når du har vært hvis du ikke har vært her. Jeg har ikke det i mitt system.

— Ah, ja okei, beklager. Hvor mye koster en sånn undersøkelse sånn typisk?

— Er du student, eller?

— Ja.

— La meg sjekke. 690,–

— Ja. Det er som sagt noen år siden. Jeg har litt gule tenner, og så har jeg en tann hvor det er en gulaktig strek som gjør at det kan se litt ut som to tenner, men det er én. Og så lurer jeg på, sånt som nye tenner...

— Visdomstenner?

— Ja? Hva koster det?

— Hvis det er en tann, er det 800–1500, og hvis det er en komplisert tann, er det 5500.

— Og det er med studentrabatt? Eller?

— Ja.

—Hva hvis du trekker fra den andelen av semesteravgiften som er øremerket til rimeligere helsetjenester?

— Hva sa du nå?

— Hvor mye koster det hvis du trekker fra den andelen av semesteravgiften som er øremerket til rimeligere helsetjenester?

— Altså, jeg skjønner ikke helt, hva prøver du å si nå?

— Okei, bare glem det. Men du, hvis man tar det uten bedøvelse, blir det noe billiger da?

— Hvis du tar det uten bedøvelse?

— Ja, hvis det koster litt da?

— …. Ja. Ser ut som det koster circa 100 kroner.

— Ja, så da kan man spare 100 kroner der da?

— Ja, men det er ikke så lurt å trekke en tann uten bedøvelse da.

— Nei?

— Nei.

— Har dere prismatch, og er den internasjonal?

— Nei, vi, alle har sine egne priser.

— Hva ligger et ekstra rimelig gebiss på i disse dager?

— [...]

— Vil du vurdere din stilling?

— Skylling?

— Vi snallast!

KVISS-CORBIN

1. Abdullah Alsabeehg er aktuell med nytt verv. Hvilket?
2. Brødreparet Nils Kristen og Per Martin Sandtrøen kom begge inn på Stortinget for de neste fire årene. Hvilke to partier representerer de, og hvem representerer hvem?
3. Alitalia var inntil nylig et italiensk nasjonalt selskap. Hva bedrev det?
4. Nevn minst én av de tre italienske regionene som grenser til Frankrike.
5. Fra hvilket nåværende språk stammer ordet billett?
6. Hva heter boka som Andreas Haukeland, bedre kjent som TIX, nylig har gitt ut?
7. Hva heter Karl Ove Knausgårds debutroman fra 1998?
8. Knausgård spilte også i band med Tore Renberg på 1990-tallet. Hvilket instrument spilte han?
9. Hvilket gammelgresk ord er lignende hovmod og overmot kan oversettes med «innbilskhet mot gudene»?
10. Hva heter den store streaming-hiten fra Sør-Korea som ble gitt ut på Netflix i september?
11. Netflix har nylig lagt ut 32 filmer fra én enkelt nasjon som ikke er spesielt kjent for sin filmhistorie. Hvilken?
12. Hva heter den amerikanske artisten av palestinsk opphav som har samarbeidet med blant annet Kanye West, Kendrick Lamar, Jennifer Lopez, Cardi B, Lil Wayne, Big Boi, Drake, Beyoncé, Jay-Z og Justin Bieber?
13. Hva heter artisten som i skrivende stund topper VG-lista med låten «love nwantiti (ah ah ah)»?
14. Hvilket band er blant annet kjent for hiten «Breaking the Law»?
15. I følge norsk lov, hva er pensjonsalderen til ballerinaer ved Den Norske Opera & Ballett?
16. Sametinget ber om at sjamanen Anders Paulsens runebomme fra 1691 blir repatriert til Sápmi. Hvilken urett utsatte mydighetene Paulsen i sin tid for?
17. Mahatma Gandhi blir dømt til fengsel for sivil ulydighet, BBC blir dannet, den irske borgerkrigen bryter ut, vinmonopolet blir opprettet, Fridtjof Nansen og Sigrid Undset vinner hver sin Nobelpris, forfatter Jack Kerouac blir født og oppfinner Alexander Graham Bell dør. Hvilket år er det snakk om?
18. Crystal Palace vant nesten på Emirates, Arsenals hjemmebane, mandag 18. oktober. Hvilken gammel Arsenal-legende leder nå ørnene fra Croydon?
19. Hva slags sport holder til på Emirates Old Trafford?
20. Hvilken tidligere nummer én-spiller har Casper Rudd nå passert på ATP-rankingen?

av **Gabriel Corbin-Arntzen,** journalist i Universitas

SVAR/DOM

0–4. Exphil på Bali: Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.

5–9. AST1010 – Astronomi: Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.

10–14. Juss: Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Syt litt på Jodel.

15–20. Honours: WOW! Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. Oslos varaordfører. 2. Nils Kristen representerer Arbeiderpartiet og Per Martin Senterpartiet. 3. Kommersiell flytransport. 4. Valle d'Aosta, Piemonte og Liguria. 5. Fra fransk (Billet; Originalt fra middelalderfransk bulla). 6. TIX- Den sygge andungen. 7. Ute av verden. 8. Trommer. 9. Hybris. 10. Squid Game. 11. Palestina. 12. DJ Khaled. 13. CKay. 14. Judas Priest. 15. 41 år (Og 52 og 56 år for henholdsvis sangsolister og korsangere). 16. Han ble dømt for hekseri og drept. 17. 1922. 18. Patrick Vieira. 19. Cricket. 20. Roger Federer.

Rebus

av **Rebus for tog**

HINT: Ikke bli påkjørt. Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Flere kvinner inn på Stortinget» Det klarte Dan Børge brekker seg og Vegards Vulgære Venner